

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 "
Melyben házhoz hordva.
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hét fő ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 145. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1914 június 28

Cifra nyomoruság.

Nálunk a tanulás, a küzdés minden útja a „tekintetes” és „nagyságos” címekhez, vagy a vasalt nadrághoz vezet. Miért? Talán mert a címekkel együtt a megélhetés lehetősége is megnövekszik? Vagy mintha a diplomás életpályákon a szellemi munkát méltányosabban mért anyagi ellenértékkel honorálják? Dehogy! Másutt kell az okot keresni. A mai társadalom szellemi munkásságot teljesítő rétegében mintha több lehetőség kínálkoznék a szereplésre, mintha — valami hibás látószögből nézve — nagyobb volna a diploma tulajdonosok nyilvános megbecsülése és főként társaságbeli tekintélye, mint — teszem — az iparosoké! Ez és nem pedig az anyagi ekzisztencia biztonsága az, ami annyi hivatott és tehetséges embert elvon az iparos és kereskedelmi pályától.

A cipész, az asztalos „urat” nevel a gyermekéből és tekintet nélkül a hajlamára, végigkálváriáztat vele minden magasabb iskolát, hogy talán csak évek múlva, esetleg valami végzetes kiábrándulás árán tudhassa meg, hogy a fiából sokkal kiválóbb géplakatos lehetett volna, mint például orvos. Az orvos viszont világért se nevelne iparost a fiából.

Már sokan és sokat panaszkodtak erről s hogy most újra irunk róla, ennek kétaktuális oka. Az egyik Budapesten történt és erős fényvel világítja meg az uri nyomoruság szörnyű mélységeit. Egy előkelő gyógyintézet gyakorló orvosa sikkasztott, nem is pénzt, hanem a reábizott gyógyszerári áruból. A másik eset Berlinben történt.

Egy mérnököt s nejét tette érték, amikor szőnyegtartó rézrudakat loptak egy házból.

Íme a két eset: a tolvaj mind a két izben „uri ember”. Két eset, két szereplő, de sem etikai, sem pszichológiai motívumok nem teszik egymástól különbözővé őket. Mind a két esetben egy és ugyanaz volt a tett rugója: a nyomor.

A szellemi pályák tulzsfuoltsága megfosztja a diplomás embert a kényelmes megélhetés föltételeitől és mivel kenyér nincs és élni mégis csak kell valahogy: hát bűnös esz-közökhöz folyamodnak.

Egy orvos és egy mérnök, aki betört, loptott. Ez így fog ismétlődni mindaddig, amíg a társadalom gyökeres átváltozáson nem megy át, amíg be nem fejeződött az a hatalmas, de minden valószínűség szerint csak képzeletben elgondolható kiegyenlítődési proceszszus, mely után a szellemi munkakör munkás fölöslegének a növekedése egyenes arányban lesz a fizikai munkakör munkásszükségletének a növekedésével. Nem csalódom, ha azt állítom, hogy a jövőben csupán az a társadalom lesz képes permanens és természetes gyorsaságu továbbfejlődésre, amelynek alsóbb osztályai ösztönszerűleg művelődnek, de a céltalan fölfelé törekvés ambíciója nélkül.

Mi baja Péter királynak? Péter király az uralkodás gondjait rábizta a fiatal trónörökösre. Péter király évek óta szenved érzelmesedésben, amihez az utóbbi időben sűrűn járultak aggkori tünetek. A királynak gyakran vannak ájulási rohamai. Az utolsó esztendőben a király egyáltalán nem mutat-

kozott a nyilvánosság előtt, sőt még az udvari ünnepeken sem jelent meg. A lemondó ukáz mögött nem kell titkos okokat keresni.

Az albániai helyzet.

Osztrák-magyar hadihajó Valona előtt.

Bécs, június 27. Ausztria-Magyarország helyt adott az albán kormány ama kérelmének, hogy egy hadihajót küldjön a Valónában lakó idegen alattvalók életének és vagyonának védelmére, a többi nagyhatalmakkal való egyetértésben.

A Durazzóban horgonyzó Turul nevű torpedózúzó máris parancsot kapott, hogy vegye fel a horgonyt és induljon Valónába. Egy olasz hadihajó ugyanilyen parancsot kapott. Valóban már néhány nap óta jelen van a Terek nevű orosz cirkáló. A hadihajók Valónába való kiküldése tehát első sorban demonstratív célokat szolgál.

Páris, június 27. Késő délután közli a külügyminisztérium, hogy a Durazzó előtt álló osztrák-magyar torpedózúzó parancsot kapott, hogy tüzeljen a fölkelőkre, ha megtámadná a várost. A hír nagy hatást kelt és az albán zavarok komoly fordulatának jelet látják benne.

A nagyhatalmak tárgyalásai.

Bécs, június 27. Diplomáciai körökben hire jár, hogy a nagyhatalmak kormányai közt ezidőszert tárgyalások vannak folyamatban a Vilmos albán fejedelemnek nyújtandó segítség ügyében.

Prek Bib Doda előnyomulása.

Durazzó, június 27. Prek Bib Doda győzelmesen nyomul előre. Tegnap elfoglalt egy megerősített hadállást, melyet 500 fölkelő védett és most előkészíti a katonai akciót Préza község ellen, melynek elfogla-

Szőnyeg- és függönyvásár

leszállított olcsó árakkal megkezdődött. Paplan, matrac, ágy és asztalterítők. Szepességi és rumburgi vásznak és asztalneműek. Teljes menyasszonyi kelengyék gyönyörű csecsemő fehérneműek

Czillér Imre áruházaiban.

lása nagy jelentőséggel bír a Sijak elleni további előnyomulás szempontjából.

E kedvező hírekkel szemben Dél-Albániából kedvezőtlen jelentések érkeznek. Azt mondják e hírek, hogy az epiroták is készülnek immár az északi irányból való előnyomulásra.

Elmaradt tüzértámadás.

Durazzo, június 27. A mult éjjel és tegnap délelőtt nyugodtan telt el.

A fölkelők ellen tervezett tüzértámadás a fejedelem kívánságára abbamaradt. Csak a Hercegovina gőzsről, mely előzőleg Haessler mérnökkel Kavaja irányába kifutott, tettek egy lövést az ottani ellenséges hadállás ellen.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 27.

Beöthy Pál elnök háromnegyed 11-kor nyitja meg az ülést, megteszi szokásos bejelentéseit. Jelenti hogy Schuller Rezsőt igazolt képviselőnek ismerték el.

Rakovszky Iván előadó bemutatta a közigazgatási és pénzügyi bizottságok együttes jelentéseit a közigazgatási reformról. Harkányi János br. a községi közutakra vonatkozó rész módosításáról szóló törvényjavaslatot. Beterjeszti a kerületi és országos munkásbiztosító pénztár 1910 évi működéséről szóló jelentést.

Az elnök javasolja, hogy a Ház kedden, e hó 30-án tartsa legközelebbi ülését. Napirendre tüzték a szeszadóról szóló javaslatot.

A Ház az elnök indítványát elfogadta s az ülés 11 óra után véget ért.

Biharmegyében megkezdik a szavazók összeírását

Elkésett miniszteri rendelet. — Az új törvény alapján csak 1915. március 31. után lehet választani.

Az új választási törvénynek a választók összeírására vonatkozó végrehajtását köztudomás szerint ebben az évben foganatosítani kell. Az irni-olvasni tudók vizsgáztatásának nagy munkája csak kezdete volt a törvény teljes végrehajtásának. Csaknem egy hónapja már, hogy az új törvényben egyáltalán nem tudtak semmit se csinálni a hatóságok, mert a megígért miniszteri rendelkezés késett. Hosszu és valóban türelmetlen várakozás után végre tegnap délelőtt megérkezett a belügyminiszter rendelete a vármegyeházára.

Tekintettel a terjedelmes rendeletben foglalt utasításokra, konstátálhatjuk, hogy bármily gyorsan is fogják annak végrehajtását megkezdni, még sem lesz a rendelet a kitűzött időben végrehajtva. Ezért azonban a vármegye tisztikarát felelősség egyáltalán nem terhelheti, mert a rendelet az utolsó pillanatban érkezett.

A rendelet főbb intézkedései a következők.

A szavazók összeírásának részint hivatalból, részint jelentkezések folytán kell megtörténni. Mivel pedig a jelentkezés és a hivatalból összeírás az összeíró küldöttségek feladata, első sorban a központi választmánynak ilyen küldöttségeket kell alakítani. A küldöttségeknek 3 rendes és egy póttagból kell állaniuk. Minden szavazóköri rendszerint csak egy összeíró küldöttsége lehet, de ahol a körülmények megkívánják, több küldöttség is alakítható.

A vidéken a körjegyzők és a jegyzők hivatalból tagjai a küldöttségnek, erre való tekintettel a központi választmánynak csak két rendes és egy póttagot kell választani.

A félreértések kikerülése végett vidéken, ahol egy-egy szavazóköri több jegyző is van — megjegyzi a miniszter, hogy a jegyzők közül mindég az a küldöttség tagja, a kinek a működési területén az összeírás tart.

A küldöttségeknek azonnal, de legkésőbb július 10-én, meg kell kezdeni az összeírását. Az összeírás megkezdését nyolc nappal előbb közhírré kell tenni. Az összeírási munkálatokat legkésőbb augusztus 10-re be kell fejezni.

A miniszter figyelmezteti a központi választmányt, hogy az irni-olvasni tudást az összeíró küldöttség előtt is igazolhatja bárki. Viszont a küldöttségnek jogában áll azok által is igazoltatni az irni-olvasni tudást, akik a négy elemi osztályt elvégezték.

A küldöttségek által készített névjegyzék csak ideiglenes, ezt a központi választmány felülvizsgálja és szeptember 10-től október 10-ig közszemlére teszi ki. Ez alatt az idő alatt jogában áll bárkinek felszólalni a névjegyzék ellen. A felszólamlásokat a központi választmány november 25 ig köteles megvizsgálni és dönteni felettük. A központi választmánynak jogában áll új szavazókat is felvenni. A választmány által elutasított felszólamlások felett a közigazgatási bíróság dönt.

A szavazók összeírását a miniszter által meghatározott és küldendő nyomtatványon kell foganatosítani. Ez a nyomtatvány 23 rovatot tartalmaz a szavazókra.

Végül igen érdekes dolgot közöl a mi-

HÁROM TESTVÉR.

Irta Mátyásné Prigl Olga.

Mikor László Béla felszállott a vasuti kocsiba, a bátyja, a szegény nyomorék, odafordult az édesanyjukhoz:

— Majd meglássa, milyen gazdag ember lesz Bélából, — mondta.

Az asszony nem szólt semmit, csak törölte, egyre törölte a könnyét.

— Igazi sörényes paripát hozzon nekem! — kiáltotta neki a kis öccse.

A fiatal ember mosolyogva bölintott fejével, a gőzmasina éles füttye keresztül hasította a levegőt, a waggonok horgos vaskapcsai nyikorogtak és László Béla utban volt Hamburg, — utban a mesés világország, Amerika felé.

A nyughatatlan természete hajtotta őt oda, de meg részben a számítás, a vagyoni bukás szélén álló László család spekulációja.

Béla jóképű, élelmes gyerek s ami fő: rendkívül vállalkozó temperamentum. Mint egy nagy üzleti összekötéssel bíró cég kijelölt főkönyvelője utazott az Egyesült Államok székvárosába New-Yorkba. Egy előkelő farmer, kivel a véletlen összehozta s kinek a fiu nagyon megtetszett, — protegálta őt be s László Béla munkakedvvel, ambícióval foglalta el új állását.

... Szép szabad Amerika! Hány irigy, vágyó gondolat szeli át tengered kéklő hullá-

mait! Hány elfojtott sóhajlás száll feléd innen, vén Európa dohos, kiélt levegőjén keresztül...

A nyomorék, púpos ember, a szegény László Péter, irigykedett öccsére.

Nem tehetett róla, irigykedett s átkozta a nyomorult testét...

... Ste László Béla, ha úgy arcodhoz verődik az alkonyat hűsítő, enyhe szellője s homlokodról lecsókolja a gondverte barázdát, nem jut-e olyankor eszedbe valaki?

Kicsi, szőke, piruló leány, akivel annyi édes percet töltötték egykor? Vagy szép Amerika szabad ege alatt minden bilincs lehull, a szerelem kötötte rózsalánc is lehervad s a szived se rab többé?...

László Béla csakugyan nem érezte a rab-ságát, nyomott se hagyott az a lelken.

Vagy eszünkbe jut-e a pillanatnyi álom, ábrándos gyerek — szívünk futó érzelve, ha a jelen ezernyi-ezer gyönyört nyújt s ép változatossága által befolyásol s köt magához?

A szelid, ábrándos arcra hamar ráununk, olyan az, mint a verőfényes őszi délután. Valami bájos, édes érzéssel tölt el, de tovább semmi. Nem tudja se perzselni, — se jéggé fagyasztani szívünket. Az egész csupa melankólia s László Béla tul volt már azon.

A szerencséje mind magasabbra emelte, szinte hihetetlen gyorsasággal. Kényeztetett gyermeke volt ő a sorsnak s anyák, kik otthon az öreg Lászlóné előtt ugyan irigykedve alább

szállították a fia érdemeit, titkon arra kérték az Istent, hogy ők is elküldhessék a fiukat Amerikába.

László Béla pedig egyre nagyobb és nagyobb összeget küldött haza. A betáblázott birtokokról lassanként letörlesztettek minden adósságot, úgy hogy mire az öreg Lászlóné behunyta a szemét, nem volt már azokon egy folt sem. Nem, de a nyomorék László Péter egymaga ült bele az uradalomba. Egymaga mert a kisebbik öccse nem tudott megenni mellette. Fájt neki, hogy a bátyját, a messze idegenben élő bátyját gyalázzák, gyalázza a tulajdon testvére, pedig Bélának köszönhetek mindent.

Hivatalt vállalt, szürke robotos munkása lett az életnek, de önérzetes, elégedett lélekkel hajtotta le mindennap fejét a jól megérdemelt nyugalomra. Haladt is szépen, törekvő becsületessége nem veszett kárba, biztos pozíciót teremtet magának.

Egy szép napon aztán levél jött abból az idegen országból, vastag ajánlott levél. Fekete volt a széle s az irás is olyan ismeretlen rajta.

László Péter kíváncsian bontotta fel, de aztán sehogyse tetszhetett neki a mi benne volt, mert ugyancsak hevesen nyomta meg az előszobába vezető csengettyű gombját.

— Hívjátok elő az öcsémet! — parancsolta. László Jenő el nem tudta gondolni, hogy mit akarhat vele a morózus bátyja.

FARKAS ISTVÁN
drogeriája az „Apollóhoz“

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Telefon 13-02.

Telefon 13-02.

Ajánlja állandóan friss gyermektápszerait u. m. Zabdara, Nestle, Kufeka, Ovomaltin, Hygiama, Phosphatine stb. Soxhlet készülékek, illatszerek, piperecikkek és mindennemű bárhol hirdetett szereket legolcsóbb áron.

niszter a központi választmánnyal. Nevezetesen tudatja, hogy az új törvény alapján csak 1915 március 31-ike után lehet képviselőválasztást tartani. Addig az időközi választásokat a régi törvény szerint elkészített névjegyzék alapján kell megtartani.

A rendelet vétele után az alispán, illetve Keszthelyi Zoltán főjegyző azonnal intézkedett a központi választmány összeírása iránt. A választmány röviden megtartja ülését, azonban július 10-én teljesen ki van zárva, hogy megkezdjék az összeírást. Akadályok különben ennek az is, hogy első sorban a nyomtatványok még nincsenek meg, másodsorban, hogy a szavazóköri dolgában nem döntött a miniszter. Mindenesetre megfeszített erővel kell dolgozni úgy a tisztviselőknek, mint a küldötteknek, hogy a miniszter által kitűzött határidőket betartsák.

Mint tudósítónk jelenti, a járási főszolgabírák most készítik javaslatukat az összeíró küldöttségi tagokra nézve.

A király Ischibe utazott. A király tegnap délelőtt kitűnő egészséggel és jó kedvvel utazott el az ischli nyaralásra. A pályaudvarhoz vezető útvonalon és a pályaudvaron a királyt dörgő éljenzés fogadta. Weisskirchner polgármester felhívása, amelylyel a bécsi lakosságot felszólította, hogy hódoljon a nyaralni utazó uralkodónak, nem tévesztette el a hatását. Kora reggel óta óriási néptömeg tolongott az egész útvonalon, a mely gazdagon fel van lobogóva. A király reggel 8 óra 5 perckor indult el nyitott hintón Paar gróf kíséretében Schönbrunnból. Az egész útvonalat elborító sok testület, ifjúság, egyesület folytonos ovációi közben hajtattott a pályaudvarra. A király mosolyogva viszonzta az üdvözléseket.

— No nézd! — kiáltott fel, öklével rácsapva a kibontott iratcsomóra, — nézd, mivé lett a szerencse fia, a sors-kegyelt!

S gunyosan, kárörvendve nevetett hozzá.

László Jenőnek szívéig hatott a csufondáros nevetés s kezében reszketett a papiros. A László Béla végrendelete volt az, meg a sorsa, a szomorú sorsa.

Mert hát a szerencsegyerekre is rájár a balvégzete. Szegény László Béla tönkrement. Tönkrement a vagyona, tönkrement ő maga is. Olyan a gazdagság, mint a szappanbuborék, az egyik pillanatban csillog, ragyog, a másikkban szertepattan.

László Béla nagy vállalatba fogott s belebukott. Még a hitelét, a jó hírnevét is elvesztette.

A felesége nem bírta túlélni a szégyent, elpusztult belé. De ha mindent elvesztett is, maradt egy kincse. A leánya, fogadott leánya, a kit mint apró tipegő babát vettek magukhoz anyátlan apátlan árvaként, egy nagy hajószerencsétlenség megmentett utasai közül. Szívükhöz nőtt, úgy tartották, mint tulajdon vérüket. Nem lenne nyugta közelgő halála érzetében, nem lenne nyugalma a sírban se, ha annak jövőjét, bármily szerény alapokon, — biztosítva nem látná.

Fogadják hát őt rokoni szeretettel s azzal a tudattal magukhoz, hogy ez utolsó könyörgő kívánsága annak, ki annyit volt kénytelen tén-

A kereskedők panasza a vasút ellen.

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésén felmerült az a panasz, hogy a Nagyvárad vasútállomáson a teherárúk feladásánál a feladóvevényeket azonnal nem adják ki a feladónak, hanem csak későbbben, igen sok esetben csak másnap kapja kézhez azt a kereskedő.

Ez pedig gyakran nagy hátránnyal, sőt néha kavarodással is jár a feladókra, eltekintve attól, hogy sok idővesztéssel jár, amikor óraszámra kell a drágán fizetett fuvarosoknak várakozniok. Igen sokszor előfordul pedig, hogy a kereskedőnek azonnal be kellene mutatni a feladóvevényt, leszámolás, illetve kifizetés végett s ebben akadályozva lévén, anyagi kárt szenved.

Panasz merült fel továbbá az iránt is, hogy a vasútállomáson az érkezett árukat késedelmesen rakják ki és szolgáltatják ki.

A kereskedelmi és iparkamara a panaszok tárgyában átiratot intézett a nagyvárad vasútállomás forgalmi főnökségéhez, amelyre már meg is érkezett a válasz.

A forgalmi főnökség kötelezte a raktárkezelőket, hogy minden esetben kérdezzék meg a feladókat, miszerint megvárják-e a vevénykiszolgáltatást vagy nem, mert a szállítással megbízott fuvarosok túlnyomó része azonnal eltávoznak a vasútállomásról s a vevényre sem várakoznak, pedig minden fuvarlevelet azonnal nem tudnak elintézni s a vevényt kiszolgáltatni.

Ami az áruk késedelmes kirakását és kiszolgáltatását illeti, sem a raktárfőnökséghez, sem az állomásfőnökséghez panasz nem érkezett s az értesítéseket csak akkor bocsátják ki, mikor a kocsik már be vannak állítva a kirakáshoz. Késedelem a nagy tö-

épen a családja kedvéért, a messze idegenben élni.

Legyen neki most László Péter a második apja . . .

— Nem is volna rossz kívánság! — nevetett gunyosan az öreg pupos.

László Jenő arcába felszökött a vér, a nemes harag pirja. Büszkén vetette oda a bátyjának:

— Ha te nem leszel az apja, majd leszek akkor én!

. . . Kedd, novemberi reggel volt, hogy László Ella megérkezett. A peronon alig ácsorgott egy pár álmos ember s László Jenő azonnal felismerte közülök az unokahuga elegáns finom alakját.

A leány szólanul nyujtotta kezét a bátyjának, mi szép szelid kék szeméből a köny egyre hullott.

László Jenő szinte elfogultan nyujtotta karját a bájos leánynak s már érezte a gondot, mely apai mivoltát megkörnyékezte. Mit csináljon ő ezzel a porcellán-babával?

Valóságos megmentője volt a jó öreg gazdasszony, a kinek helyén volt esze, szíve s igazi finom női érzéssel vette pártfogásába.

Tavasza aztán addig udvariaskodott egymással apa és leány, míg László Jenő egyszer meg mertte mondani, a mit akart, hogy ő többje szeretne lenni a hugának, mint az apja . . .

megekben érkező darabárúknál fordulhat elő, de ez csak nagyon ritka eset lehet s akkor is azonnal történik intézkedés. Különben a forgalmi főnökség konkrét panaszokat kér, mert az általános panaszokra nem képes a mulasztásokat kipuhatolni s a hibás közegeket kötelességük pontos teljesítésére szorítani és a bajokat megszüntetni.

Kettős vizsgálat a munkásbetegsegélyzőben.

Kilátásban a pénztári autonomia felfüggesztése. Különös inspekción a pénztárban

A kerületi munkásbiztosító pénztár ügye már tulságosan is megérett az újabb még pedig radikális reformra. Ma a tisztviselők nagy része szocialista, akik pedig nem azok, azoknak jobb volna nem pénztári tisztviselőnek lenni. A pénztári intézménynek legnagyobb hibája a tisztviselők választási rendszere, ahol tudvalevőleg teljesen ki van szolgáltatva az egész intézmény a szocialistáknak. Már pedig a szociáldemokrata vezetés teljesen aláássa ennek a fontos intézménynek az alapját.

A szociáldemokrata vezetésre egyik jellemző dolog legutóbb történt. Az igazgatóság ugyanis elrendelte, hogy az eddigi inspekción rendszer helyett újat léptet életbe. Az új rendszer abban áll, hogy a jövőben a nagyszámú tisztikarnak egynegyed része inspekción tart. Így megtörténik az, hogy történetesen az ügyeletes e hó 28-án és 29-én teljesít szolgálatot. Az ilyen szolgálat 9 órától d. u. 2 óráig tart. Mit törődnek ott az ünnepekkel, mit törődnek a vasárnapokkal. Hiszen mindezekért kárpótolja őket a május elseje.

Ez csak egy kicsike kép, ami elvégre belső ügye a pénztárnak. A vezetésre azonban az is jellemző ám, hogy a központban nem nézik valami jó szemmel a várad dolgokat. A nagyvárad pénztár ugyanis, amely egyike a legnagyobbaknak, rengeteg kiadásal dolgozik, úgy, hogy ha ez így tart, komoly bajok következhetnek be. Sok az ember. Ez azonban nem jelenti azt, hogy talán nem használják ki kellőleg a munkakerőt. Sőt. Hanem hiba az a rendszer, amivel ma vezetik azt a hatalmas intézményt az egész országban mindenütt.

Erről különben meggyőződést szereztek a budapesti kiküldöttek is, akik a napokban Nagyváradon jártak és megvizsgálták a pénztárt. A vizsgálat különben érdekesen folyt le. Előbb ugyanis az Országos Munkás Betegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár kiküldöttei jelentek meg és megkezdtek a vizsgálatot. Nem folytathatták sokáig a vizsgálatot, mert egyszerre váratlanul megjelent az Állami Munkásbiztosító hivatal két kiküldöttje. Ez a hivatal a legmagasabb fóruma a pénztárnak.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, pertál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashidő mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb tüzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

A kiküldöttek nyomban felfüggesztették az országos munkásbiztosító pénztár kiküldötteinek vizsgálatát, mert nem akarták, hogy a tisztviselőket két helyen is visszatartsák a munkától. A két első kiküldött közül az egyik nyomban Budapestre is utazott. A másik azonban itt maradt és végrehajtási ügyeket vizsgálta. A rengeteg kintlevőség nagyon meglepte a vizsgáló tisztviselőt. Nehogy továbbra is hasonló eset forduljon elő, a vizsgáló tisztviselő új rendszert hozott be.

Első sorban betiltotta azt a rendszert, hogy a tisztviselők szedjék be a kintlevő járulékokat. Ellenben utasította a végrehajtókat, hogy minden tekintetben a legnagyobb szigorral járjanak el.

Többek között a végrehajtók arra is kaptak utasítást, hogy az adós iparosoktól még a gépeket is foglalják le.

Egy betegsegélyző pénztári tisztviselő nyilatkozata szerint a pénztár közel áll a pénztári autonómia felfüggesztéséhez. Ez esetben kilátás van rá, hogy a kereskedelmi miniszter egy állami tisztviselőt küld ki a pénztár vezetésére.

Az állami munkásbiztosító hivatal kiküldöttjei hír szerint a felügyelő bizottság feljelentésére jöttek le, hogy mit találtak, arról részletesen be fognak számolni a központi hivatalnak.

Az új illetéktörvény.

Az ügyvédek mozgalma.

Az új bélyegtörvény rendkívül megnehezíti az ügyvédek helyzetét. Az ügyvédek számának roppant mértékű megszorodásával a konkurencia hozta magával, hogy az ügyvédek nem vesznek előlegét a féltől, habár erre törvényadta joguk van.

Az ügyvéd örül ma, hogy pert kap, s nem meri a fél bizalmát azzal csökkenteni, hogy előleget kérje. Pedig az ügyvéd a bélyeget tartozik leróni, s a bélyegért első sorban ő felelős. A per bélyegkötségének megdrágítása tehát elsősorban az ügyvédek helyzetét nehezíti meg.

Megkérdeztük erre nézve a nagyváradi ügyvédek legtekintélyesebbjeit, hogy mi a véleményük az új illetéktörvényről.

Ügyvédi sztrájk?

Az ügyvédszövetség hangadóihoz tartozó ügyvédek rendkívül elkeserítette az új törvényjavaslat. Véleményük szerint elviselhetetlen terheket ró az ügyvédekre az új törvény. Őket teszi az illetékek behajtóivá, akik e címen horribilis jövedelmeket szolgáltatnak be az államkincstárnak s ennek dacára az illetéktörvények elviselhetetlen birságot rónak a megletezetett ügyvédekre, ha tévedésből elmulasztja az illetéket leróni. A mai gazdasági viszonyok a legnagyobb mértékben sújtják különben is az ügyvédek s az új illetéktörvény tulmagas tételei még jobban megnehezítik helyzetüket.

A hangulat annyira elkeseredett, hogy az ügyvédeknek egy kis része, akik rokon-

szenveznek a radikális párttal, egyenesen sztrájkot emleget. Amellett iparkodnak hangulatot csinálni, hogy az ügyvédek bélyegtelenül nyujtsák be összes beadványaikat.

Ebben az elkeseredésben azonban nagyon sok a pártember ellenzéki hangulata. Nagyon komolyan nem kell venni.

Ügyvédi előleg.

Az ügyvédek mérsékeltbb része szintén látja, hogy az ügyvédek helyzetét súlyosabbá teszi az új törvény, de az egyes díjtelek emelését mérsékeltnék és indokoltnak látja.

Az ügyvédek nagy összegeket fizetnek bélyegekre, pedig a mai törvény szerint ez a bélyegkötség is ép úgy mint az ügyvédi perköltség nem az ügyvédnek fizetendő. hanem a félnek, aki felveheti a költséget mint a magáét s az ügyvéd hajtsa aztán be rajta, ha tudja.

Itt csak egy segítség van: ha az ügyvédek élnek törvényadta jogukkal s előleget kérnek a féltől a bélyegkötségekre.

Az új törvény.

Az új illetéktörvény javaslata lesz az a végleges illetéktörvény, melyet már a somnás törvényhez készült 1894. évi bélyegtörvény kilátásba helyezett. Az új perrendtartás életbeléptetése elkerülhetetlenné tette az új illetéktörvény megalkotását.

Az új törvény megvalósítja az illetéklérovás terén a fokozatos adóztatás elvét s ez intézkedés ellen senkinek sem lehet kifogása. Mert az csakugyan nem volt méltányos, hogy a 100 koronán felüli beadványok után 1 K volt a bélyegilleték még akkor is, ha a pertárgy értéke százezer korona volt. Ennél érvényesül ezentul a fokozatosság elve.

Az új törvény emeli az illetékeket. De ez az emelés mérsékelt és indokolt. Külföldön sokkal magasabbak az illetéktelekek, mint nálunk. Azonkívül az új perrendtartással járó igazságügyi reformok oly nagy költséggel járnak, hogy a bíraskodás költségeit szükséges volt emelni.

Ennek az intézkedésnek az is a célja, hogy a perlekedési kedvet apassza.

A bíraskodás megdrágítása azonban csak a 100 K.-án felüli perekben érvényesül, 100 K.-ig semmi emelkedés nincs, csak a beadványok, mellékletek illetéke emelkedik 10 fillérral.

A meghatalmazások bélyege 1 K. 50 fillér lesz, s bűnügyekben sem lesz bélyegmentes.

Az új illetéktörvény ellen tehát csak egy kifogás lehet: a díjak emelkedése. De azt az általános szükség hozta létre, hogy a pénz vásárló ereje csökkent s minden téren emelkedtek az árak.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

Féltik a páholy titkait.

A szabadkőművesség törekvései nem tartoznak a nyilvánosság elé, mondja a főmester. — A főmester szigorú körlevele.

Nemrégiben alkalmunk volt a szabadkőművesek egyik meghívóját ismertetni. Akkor nagyon rossz néven vették szabadkőműves berkekben a kivonatos ismertetést, még helyreigazítással is akartak élni az ismertetés és a kommentár ellen.

Most megint alkalmunk van egy főmesteri körlevéllel foglalkoznunk. Nehogy rossz néven vegyék a kivonatos ismertetést, ezuttal teljes szövegében közöljük a körlevelet. Kommentárt nem fűzünk hozzá; elég kommentár maga a körlevél, mely ime itt következik egész terjedelmében.

Szeretett Testvérek!

Az utóbbi időben állandó panasz tárgya, hogy egyes testvérek a páholy falain belől történeteket, sőt az ott elhangzott kijelentéseket is a szabadkőművesség körén kívül álló profánokkal is közlik s ezzel nemcsak fogadalmukat szegik meg, hanem a férfias komolyság rovására is cselekszenek.

A szabadkőművesség nem titkos társaság, de mindenestre oly zárt társaság, amelynek törekvései, cselekedetei, tárgyalásai nem tartoznak a nyilvánosságra, főképp addig nem, míg határozott formát öltve, a nyilvánosság számára meg nem értek. Aki a páholyban hallottakat mindenfelé elbeszéli, arról tesz tanuságot, hogy szabadkőműves voltát kellően megbecsülni nem tudja. Az ily testvér csak a páholyélet kárára lehet.

A páholy életének éppen az a varázsa, hogy profán élet porát lerázva, az élet harcából menekülve, elfogultságtól és szenvedélytől menten, testvéri szeretettel meghittten és teljes bizalommal egymás iránt találjunk egymásra a páholy falai közt. Ha bizalmunkban csalódnunk kell, ha a testvérekhez intézett szavunk annak a fülébe is eljut, akinek szánva nem volt, a páholy-élet e varázsát semmisítjük meg.

Alkotmányadta jogomnál fogva és kötelességemből folyólag is figyelmeztetem mindazokat a testvéreket, akiket illet, hogy adott férfiúi szavukat megbecsülve ily eljárástól tartózkodjanak s ne tegyék lehetővé, hogy testvér bizalommal intézze szavát a testvérekhez.

Nagyvárad, 1914. június 13.

Főmester.

Hát ebből eleget tud mindenki. „A szabadkőművesség nem titkos társaság”, mondja a főmester, csak éppen „törekvései nem tartoznak a nyilvánosságra.” Szép. Csak éppen a törekvéseket dugdossák. De azért nem titkos társaság. S talán még azt is hiszik, akad józan logikájú ember, aki ezt nekik elhiszi.

Ha valami olyan szigorú szájkosárragrafus terhe alatt „nem tartozik nyilvánosságra”, akkor annak bizonyos oka van. S aki a szabadkőművesség működését látja, az tisztában is van vele, mi ez az ok.

Dehogy is kell ehhez a főmesteri körlevélhez kommentár!

Utolsó előtti nap

Grand Circus Colosseum

Ma vasárnap
június 28-án

két nagy előadás

d. u. 4 órakor mérsékelt helyárrakkal és este fél 9-kor.
Mind a két előadásban teljes műsor az összes attrakciókkal.

Új templomok az egyházmegyében.

Június hónapban két új templommal is gazdagodott a nagyváradi lat szeri. egyházmegye. Mindkét templom nemcsak abból a szempontból jelenti gazdagodását az egyházmegyének, hogy a hitéletnek mélyítését és a magyarság megerősödését szolgálják, hanem művészeti szempontból is kiváló alkotások. Az egyik templom Élesden épült, a körösvölgyi magyarság egyik erős várában, ahol az új életre kelő és diadalmasan előnyomuló magyar katolicizmus tekint immár hozzá méltó templomra. Régi templom helyett épült az új, hogy ősi igazságokat új, modern, díszes hajlékban innen hirdessenek ezentul. A második templom Bucsatelepen épült, az alföldi magyarság szívében. Itt az alföldet visszafoglaló katolikus magyarságnak lesz egyik új telephelyén, egyik új kulturális központján hatalmas bástyája a gyönyörű új templom.

Mindkettőnek felszentelési ünnepélyéről annak idején részletesen beszámoltunk. Ma közöljük mindkét templom fényképét. Ezekből a képekből is meggyőződhetik róla az olvasó, hogy igazán művészi alkotásokkal gyarapodott az egyházmegye.

Külön képekben mutatjuk be a két templom oltárképeit is. Sajnos, az élesdi templom oltárképéről nem sikerült olyan felvételt készítenünk, mely a gróf Széchényi Jenő által festett oltárkép szépségeit egészen hiven reprodukálná. Pedig ez a kép, a „szeplőtlenül fogantatott Szűz”, szintén megkapóan szép. Annál sikerültebb a bucsatelepi templom oltárképéről készült fényképfelvétel. Ezt az oltárképet, mely boldog Alacoque Margit jelenését ábrázolja, gróf Erdődy Gyuláné született Széchényi Emilia grófnő festette s ez

szintén egyike az egyházi festészet legsikerültebb alkotásainak. A bucsatelepi templomról a fényképfelvételel Germány Károly karcagi fényképész, az oltárképről pedig a felvételt Knebel Jenő szombathelyi fényképész készítette.

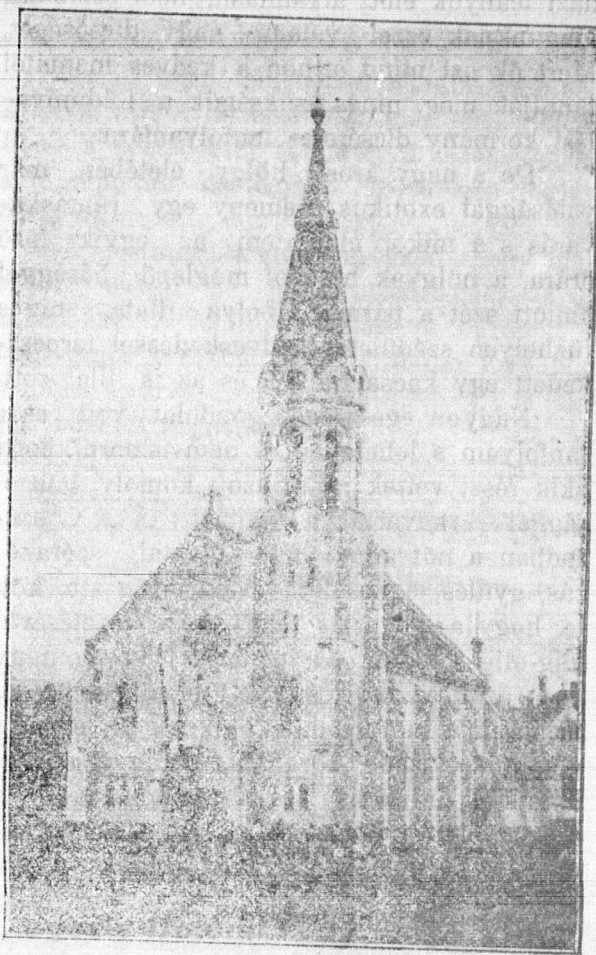
Ezuttal is meg kell említenünk, hogy a két templom tervezője Siegel Albin budapesti műépítész volt, akinek tudása és tehetsége mind a két templomnál pompásan érvényesült. Az építési munka keresztülvitele Schneider János és Mátyás gyulai építészket dicséri.

A rombolásnak sötétben bujkáló alakjai fekete gyűlölettel szervezkednek a vallás ellen. Annyi erejük, annyi jó szándékuk nincs, hogy alkotni tudjanak. De van annyi gyűlöletük, hogy a rombolásra szervezkedjenek.

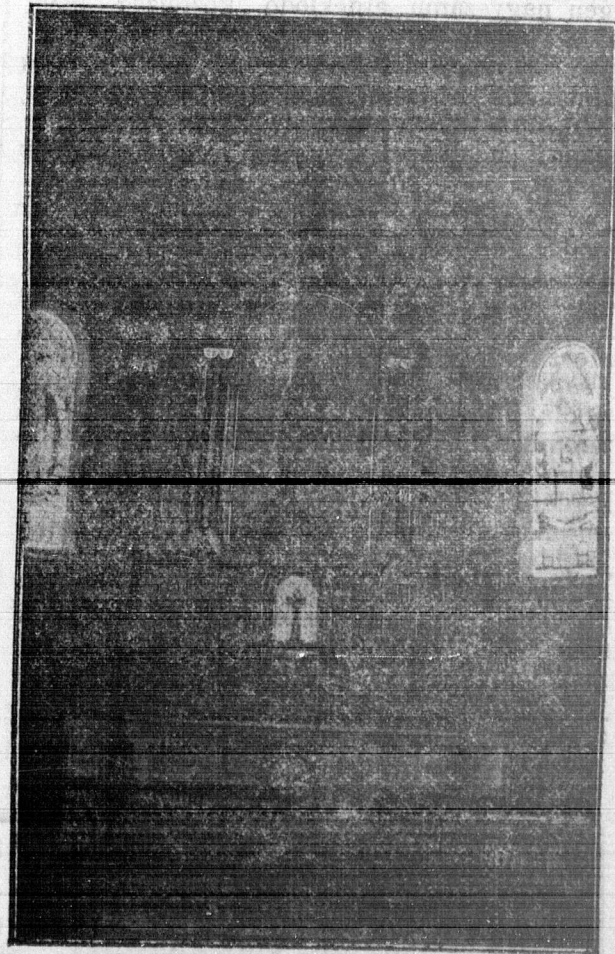
Közben pedig az egyház főpapjai ezzel az alattomos és gonosz munkával szembe szegeznek áldást hozó hatalmas alkotásokat. Tetteikkel dolgozik a magyar katolikus Egyház s ime folytatódnak a váradi egyházmegyében a Szechényi név gyönyörű nemzeti hagyományai is új alkotásokban.

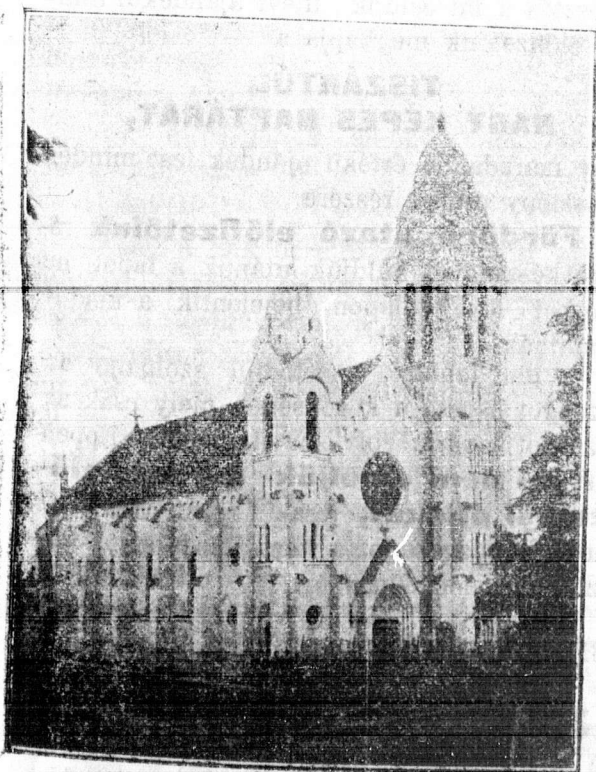
Az új bucsatelepi templom oltár képe: Boldog Alacoque Margit jelenése. Festette: gróf Erdődy Gyuláné született Széchényi Emilia grófnő.

Az új élesdi templom. Épült gróf Bethlen Aladár kegyur, gróf Széchényi Miklós püspök és a hívek adományából. Június 7-én fölszentelte gróf Széchényi Miklós püspök.

Az új élesdi templom szentélye. Az oltárképet („a szeplőtlenül fogantatott Szűz”) gróf Széchényi Jenő festette.

Az új bucsatelepi templom, építtette és június 21-én fölszentelte gróf Széchényi Miklós püspök.

A jövő gazdasszonyai

Levizsgáztak a Háztartási Tanfolyam növendékei.

Ime: idáig jutottunk, hogy a leányoknak azt a kis szorgalmát és ambícióját, amellyel ők megtanultak sütni, főzni, rucát, libát tömni, szilvát aszalni, vaját köpülni, egyszerűen eseménynek deklaráljuk. Az egyszerű házi leányok előtt alkalmasint nem szerzünk magunknak ezzel valami nagy dicsőséget. Mert ők ezt mind otthon a kedves mamától tanulják meg, nincs szükségük a földművelési kormány dicséretes tanfolyamára.

De a nagyvárosi hölgy életében már valósággal exotikus esemény egy rántáskavarás s a mikor elmentem az egyik főző órára, a hölgyek hajából meglepő bőséggel ömlött szét a pármái ibolya illata, míg a tűzhelyen szédületes kedveskedéssel terpeszkedett egy kacsa hullája és az is illatozott.

Nagyon egészséges gondolat volt ez a tanfolyam s lehetetlen el nem ismerni, hogy akik részt vettek rajta, azok komoly buzgósággal — kavariák a rántást. A XX. században a nőt annyi féle hivatal, szórakozás, gyűlés, egyesületi tevékenység stb. köti le, hogy a háztartás rendszeres vezetésével alig-alig törődhet. Öröndetes jelenség, hogy épen azok az uri leányok jelentkeztek tömegesen a tanfolyamra, akiknek az életét a színház, zene fürdőzés, hangversenyek, nyári-téli udvarlás teszik változatossá. A szegényebb keretek közt elő leányoknak nincs is és nem is lesz szükségük állami tanfolyamra.

Elméleti vizsga.

Dél előtt 10 órára tüzte ki a vizsgálóbizottság az elméleti vizsgálat megejtését. A vizsga az Ór-utcai áll. elemi iskola egyik emeleti helyiségében volt. A tanfolyam növendékei egyforma kék bluzban, fehér kihatott gallérral s csinos fehér köténnyel jelentek meg. A növendékek szülein kívül igen nagyszámú érdeklődő közönség ment el a vizsgára.

Sőt megjelentek apró emberek is, éhes proletárok és munkanélküli állampolgárok, mert hire futott, hogy itt ingyér fogják osztogatni a jobbnál-jobb tortát, süteményt és kalácsot.

A vizsgáló bizottság elnöke Magyar Károly kir. tanfelügyelő, miniszteri kiküldött volt. Tagjai pedig: *Ipolyi Keller Gyula*, *Davida Lajos* min. titkár, *Hegedüs Gyula* min. főszámvevő, *Márkus Tibor* fogalmazó, *Merza János* gazd. tanár, *Forgách Lajos*, *Csapó Ferencz* és *Papp Imre* gazds. egys. titkár. Főleg hölgyek jöttek el s a szűk kis teremben nagy élvezettel hallgatták *Glósz Valéria* és *Capitán Mária* tanítónők kiváló kérdéseit.

A tanítványok valamennyien a legteljesebb jártasságról tettek tanúságot, hihetetlen tájékozottsággal beszéltek a rejtélyes háztartási, konyhai kérdésekről. Kár, hogy nem volt ott több férfi! . . . Öröm volt hallani, hogy milyen pontosan sorolták fel a jövő gazdasszonyai azokat az irányelveket, amelyeket a jó háziasszonynak követnie kell.

A takarékoságot is sűrűn emlegették.

A piacpénz is szerepelt. Rátérhettünk volna mindjárt a drága kalapokra is. Ő leendő férjek, ha hallották volna, hogy minő dicséretes elveket vallanak ezek a hölgyek! . . .

De ne felejtjük el, hogy az elméleti vizsgán hangzottak el ezek az elvek. Minden eselédnek kinyílt volna a szeme, ha hallotta volna, mikor egyik leendő nagysága fujta, hogy . . . „a eselédnek pedig nem szabad sok munkát adni és időt kell engedni az ő számára is a szórakozások kellő kielégítésére“.

Jó, hogy ez is csak elmélet! . . .

A vizsga kitűnő eredményével a bizottság rendkívül meg volt elégedve. Nemesak a növendékek szorgalmát dicsérték meg, hanem a tanítónők érdemes fáradozását is.

A tortakiállítás.

A szomszédos termek egyikében volt elrendezve a növendékek legsikerültebb alkotása. Kivánatos torták, édes szeletek, befőttek, kalácsok kínálgatták magukat, de szigorú figyelmeztetés riasztotta el a kíváncsi szemlélőt, hogy a kiállított tárgyakhoz nyulni tilos. Mindent a szemnek, semmit a kéznek.

De a jószívű hölgyek felajánlták a cukros remekműket s a vizsga alatt kifáradt publikum vigan lakmározott. Kár, hogy a befőtteket, sárga és biborpiros izeket nem lehetett megkóstolni.

Nagyon szép durcás kenyeret sütöttek *Joó Gizike* és *Blum Gizike*. A legsikerültebb süteményei *Kocsis Ica*nak voltak. Egykettőre szétkapkodták.

Végezetül el ne maradjon a névsor, a vizsgázott bájos gazdasszonyok névsora. Ime:

Farkas Ilonka, *Forgách Erzs*, *Lengyel Jolán*, *Waldmann Erzs*, *Bügler Rózsi*, *Herczegh Margit*, *Glück Jolán*, *Blum Erzs*, *Ertey Szeréna*, *Klein Vilma*, *Joó Gizi*, *Ertler Magda*, *Algya Anna*, *Kepes Nusi*, *Kocsis Mariska*, *Diamandy Cica*, *Osváth Márta*, *Csekó Juci*, *Kocsis Ica*.

A jegyzők és az államosítás.

— Küldöttség a miniszterelnöknél és az államtitkárnál. —

Sándor János belügyminiszter a közigazgatás államosításáról szóló törvényjavaslatokat a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületén kívül a Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesületének is megküldötte, hogy azokra vonatkozóan tegye meg észrevételeit. Az egyesület vezetősége a múlt hét folyamán tisztí értekezletet tartott Budapesten és azok behatóan megvitatta a javaslatot.

A jegyzők memorandumát pénteken délután küldöttség nyújtotta át Sándor János belügyminiszternek és Némethy Károly belügyi államtitkárnak.

Sándor János belügyminiszter a küldöttséget szívesen fogadta és biztosította a jegyzői kart arról, hogy jóindulatu érdeklődéssel kíséri törekvéseiket és kívánságaikat.

A belügyminisztertől Némethy Károly

belügyi államtitkárhoz ment a küldöttség. Az államtitkár biztosította a községi jegyzők vezetőségét, hogy a községi törvény reformjának megalkotásához ragaszkodik a kormány és feladatai közé tartozik előkészíteni: a városi közigazgatás rendezését, amelynek keresztülvitelét törvény köti határidőhöz; a rendőrség államosítását és az új székesfővárosi törvényt, a községi közigazgatás rendezésére már csak az új képviselőházban kerülhet sor.

Nem emeljük föl az előfizetési díjakat,

mint a legnagyobb fővárosi lapok példájára bizonyonnyal egyes vidéki lapok is meg fogják tenni. Pedig mi is érezzük a nyomasztó gazdasági válságot, nekünk is vannak gondjaink, de ezekkel szemben bizalommal tekintünk Nagyvárad és Biharmegye, általában az egész egyházmegye keresztény közönségére, mely megérti a

TISZÁNTÚL

nemes intencióit, mely velünk küzd a keresztény Magyarországért. Ezt a mi közönségünket megfelelő hirszolgálattal ellátni, az eseményekről mindig híven és igazán tájékoztatni, a keresztény közönségnek keresztény szellemű, jó, modern lapot adni a kezébe: ez a mi állandó törekvésünk. A

TISZÁNTÚL

rendületlen kitartása a keresztény Magyarország tiszta zászlaja alatt meg is termette gyümölcseit: előfizetőinek száma folytonosan nő, egyre többen és többen látják be, hogy **keresztény ember csak keresztény lapot járathat.**

A közönség nagy érdeklődésének és hathatós támogatásának következménye azután, hogy a

TISZÁNTÚL

nagy terjedelmű, minden ízében modern, eleven lappá fejlődött, amely hirszolgálat tekintetében versenyképes, iránya, hangja előkelő, nem személyeskedik, de a keresztény Magyarország igazainak védelmében mindig harcra kész.

Az új félév kezdetén kérjük olvasóinkat, támogassák, terjesszék lapunkat. További fejlesztés a mi célunk; újévi ajándékul minden előfizetőnk megkapja a

TISZÁNTÚL

NAGY KÉPES NAPTÁRÁT,

mely maradandó értékű ajándék lesz minden keresztény család részére.

Füredőre utazó előfizetőink részére készséggel küldjük utánuk a lapot, ha címüket levelezőlapon bejelentik a kiadóhivatalnak.

A mi lapunk önzetlenül szolgálja az igazságot és azt a közönséget, mely csak az igazságot akarja olvasni lapjában. Éppen azért **mi nem emeljük fel az előfizetési díjakat**, csak egyet kérünk: fokozott buzgóságot a keresztény sajtó terjesztésének nemes ügyéért!

ZAUDERER

Erdély és Biharmegye legnagyobb posztó divat-
áruháza Nagyvárad Zöldfa-u. 1. Moskovits palota.

Telefon 11-15. szám.

Telefon 11-15. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy megérkeztek a nyári idény újdonságai
férfi és női gyapjuszövetek,

valamint luszterek (minden színben), tennis nadrágszövetek, nyers selyem, mosó és hazai szőttes vásznak. Állandó nagy raktár egész ruházati és reverenda szövetekben, valamint billiárd-posztókban.

A Patronázs Egyesület választmányi ülése.

Titkári jelentés az egyesület félévi működéséről.

A Nagyvárad és Biharmegyei Patronázs-Egyesület tegnap délután tartotta választmányi ülést a királyi tábla épületében levő hivatalos helyiségében.

Az ülésen jelen voltak dr. Molnár Géza kir. kuriai bíró elnök, Petry Gyula főreáliskolai tanár, az egyesület titkára, özv. Grunwald Henrikné, Edelman Menyhért választmányi tagok és Sólyom Kálmán dr. jegyző.

Az elnök üdvözlővén a megjelent tagokat, az ülést megnyitotta.

Petry Gyula főreáliskolai tanár, a Patronázs lelkes buzgalma titkára olvasta fel nagy gonddal készült, titkári jelentését, a melyben beszámolt az 1914. év első félévének működéséről.

Az érdekes adatokban bővelkedő jelentés fontosabb részeit itt közöljük. Kiviláglik a jelentésből, hogy milyen fontos és áldásos hivatást tölt be a Patronázs Egyesület.

Az alkoholizmus ellen teljes eréllyel harcba szállott az egyesület. Átírt a városi tanácshoz, hogy olesó tejárusító bódékat állítson fel. A tanács sajnálattal értesíti az egyesületet, hogy nincs pénz, s így most nem tudja az eszmét megvalósítani.

Tervbe vette az egyesület, hogy a koresmák ellensúlyozására a helybeli nőegyletekkel karöltve teaházakat állít fel. Ez a mozgalom azonban még a kezdet stádiumában van.

A tagok száma is emelkedőben van, az egyesület átírt az iskolák tantestületeihez, vegyenek részt Patronázs munkájában. Ez az akció is sikerrel járt. — Dr. Kiss Géza jogakadémiai dékán buzdítására 12 joghallgató lépett be az egyesületbe.

A tagok száma a következő: van 7 tiszteletbeli, 76 rendes, 160 pártoló és 347 működő tag.

Ebben a félévben 153 fiu, 15 leány és egy asszony esetében végeztek a tagok környezettanulmányt.

Megdöbentő adatok.

Sajnálattal emlékszik meg a jelentés arról, hogy Nagyváradon a fiatalok bünyözése mind nagyobb arányokat ölt. Egy héten hét esetben 15, majd 12 fiu ellen indult bünyvádi eljárás társas lopás miatt. Hermann Aladár törvényszéki bíró, a fiatalok bíróságának elnöke megdöbentő adatokban tárta fel a környezettanulmány eredményét.

Ezek a fiuk börtönviselt felnőtt emberekkel kártyáznak, kint a periferiákon, elnyerik a gyerekektől a pénzt s akkor a fegyházviselt csavargók tanítják ki őket, hogyan végezzék a lopási manipulációkat.

Nagyvárad megérett arra, hogy itt javító intézetet, szeretetházat állítsanak fel. A március 21-iki közgyűlés határozatából kifolyólag az elnökség felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez ez irányban, azonban a mi-

nisztértől kedvező válasz még nem érkezett. A jövőben bizonyára megvalósul ez a terv is. Különös érdeme az egyesületnek, hogy egy 2 évet börtönben töltött embert sikerült munkához, tisztességes keresethez juttatni. Vámos Béla dr. ipolysági ügyvéd fogadta fel irnokának az illetőt, bizonyoságot téve humánus gondolkodásáról.

Dr. Gajzágó Béla tábla elnök 50 koronát, a Biharmegyei takarékpénztár 50 koronát, Szücs Izso 3 drb. vasárnapi könyvet adományozott az egyesületnek.

A titkári jelentést tudomásul vették. A IV. orsz. patronázskongresszus szeptember 9, 10 és 21-én lesz Kolozsvárott. — Erre a választmány hivatalból az elnököt és a titkárt küldi ki. A részvételre jelentkezett eddig Molnár Gézáé, Ember Géza, dr. Edelman Menyhért.

Végül az elnök indítványára tiszteletbeli tagnak választották meg dr. Gajzágó Béla tábla elnököt.

Postások tisztviselő telepe.

Már a terveket készítik.

A nagyvárad lakásmizéria, mely legjobban a tisztviselőket sújtja, végre megmozdította a tisztviselői karnak egy tekintélyes részét a postások tisztikarát.

Évek óta csak a panaszt lehetett hallani a tisztviselőktől. Nem volt évnegyed amikor ne hallottuk volna, hogy a tisztviselő nem kap megfelelő lakást azért a pénzért, amit lakbérre kap. Ezen a panason csak olykor-olykor mentek túl, amikor mozgalmat indítottak, hogy tisztviselői telepet létesítsenek.

Ezek a mozgalmak azonban csak addig tartottak, míg megindultak, azután, mert senki sem akart dolgozni minden maradt a régi. És a tisztviselők panaszokdottak tovább.

Most, mint értesülünk egy újabb mozgalom indult meg, mely aligha fog az előbbieks sorsára jutni. A mozgalmat melyet a postatisztviselői kar ingított, már nagyon előrevitték a lelkes vezetők. Ezideig a legnagyobb titokban tartották a dolgot, úgy, hogy a tisztikaron kívül senki sem tudott róla. Ma már azonban nyilvánosságra jutott a dolog és még pedig abban a stádiumban, ahol már aligha semmisülhet meg.

A tisztviselői telep, melyben kizárólag a postatisztek részesednek, az új vashid közelében lenne. A tisztviselők ezt a részt találták legalkalmasabbnak a telep céljaira. A kérdéses terület, ahol a telepet létesítenék, jelenleg teljesen szabad, termőföld, ami lényegesen előnyös az ügyre, mert sokkal olcsóbb, mintha beépített volna.

A postatisztek négyszög méterenként 4 koronát adnak a földért. Ha ennyiért nem akarják a tulajdonosok eladni telkeiket, akkor más telepről gondoskodnak. Az új terület már ki is van választva.

A tervek elkészítésével és a további teendővel Kőszeghy József városi főmér-

nök van megbízva. A főmérnöknek ma délután 10 órakor értekezlet lesz. Az értekezleten a földtulajdonosok tesznek nyilatkozatot, hogy hajlandók-e a földet eladni vagy sem. A telepen a közműveket a telep tulajdonosai fogják létesíteni.

Értesülésünk szerint a telep igen olcsóba fog kerülni a tisztikarnak, mert nem különálló épületeket szándékoznak létesíteni, hanem nagyszabású, de izléses épületeket, melyekben a tisztviselőknek megfelelő lakások lesznek.

Az új telep lényegesen fogja befolyásolni a várad lakáskérdést, mert kétségtelen, hogy a postatisztek tekintélyes száma éppen a legdrágább és legjobb lakásokat fogják elhagyni.

A postatisztek úgy tervezik, hogy már a jövő évben be is költözhesse az új lakásokba. A fölötté érdekes mozgalmat a tisztviselői körökben nagy örömmel fogadták s nincs kizárva, hogy más tisztviselők is fogják követni a postásokat.

A Katholikus Népszövetség júniusi ünnepélye.

Mióta a Katholikus Kör [pompás Szent László-terme megnyílt, a Katholikus Népszövetség nagyvárad szervezete sűrűn veszi igénybe ezt a hatalmas alkotást, mellyel dr. Belopotoczky Kálmán v. b. t. t. nagyrépost ajándékozta meg Nagyvárad keresztény társadalmát.

Ma, vasárnap két igen fontos aktuális kérdést fog fejtegetni a Népszövetség: az egyik a keresztény társadalom szervezkedése a romboló elemekkel szemben az új választói törvény alapján, másik a vallásoktatás. Dr. Popity János, a Népszövetség helyettes igazgatója, a jeles szónok fogja tartani az egyik beszédet, a másikat pedig Persián Adám, az Alkotmány munkatársa, világhírt ujságíró, pompás készültsgű szónok. A két szónoklaton kívül szavalati és énekszámok teszik változatossá az ünnepélyt.

Az ünnepély ma, délután 4 órakor a Kath. Kör Szent László-termeben fog megtartani a következő műsorral:

1. A Népszövetség és a választói jog. Beszéd, tartja dr. Popity János.
2. Szavaltat, tartja Fleisz Elek.
3. Magyar dalok, éneklő Vajnovszky Vilma, Kiséri Pongrácz Emil és vonós zenekar.
4. A vallásoktatás és a Népszövetség, beszéd, tartja Persián Adám, fővárosi hírlapíró.

Belépti díj nincs, de szives adományokat a Népszövetség céljaira köszönettel fogadnak.

Belépéskor a meghívó vagy a tagsági igazolvány kívánatra felmutatandó. Aki meghívóját tévedésből meg nem kapta, forduljon a Katholikus Népszövetségi Otthon gondnokához.

Az ünnepély után rövid csoportvezetői értekezlet lesz, a központi küldött részvételével; az igazgató felkéri a csoportvezetőket, hogy az ünnepély után maradjanak rövid időre még a teremben.

A „Kolozsvári Kristály“ Gözmosógyár üzlethelyiségét
Szalárdi-utca 9. szám alá (Rosenzweig fűzőipar épület)
 helyezte át.
 Ruhafestés. — Vegytisztítás. — Gözmosás.

HUMOR.

*

ÓNAGYSÁGA TOALETTJEI.

— Barátom, a feleséged toalettjei tönkre fognak engem tenni.

— ?

— No igen. Amint új ruhát lát a feleségeden, nyomban ő is rendel magának egy drágábbat.

*

ÓSZINTE FÉRJ.

— Kedves kis uracsám, hogyan is élnél te nélkülem!

— Ocsóbban, mint most.

*

CSAK IGAZSÁGOSAN!

— Uram, az ön méhei engem csunyán összecsupkáltak. Ezért elégtételt kérek.

— Szívesen. Mutassa meg, melyik méh csipte meg, azt szigorúan megfogom büntetni.

*

A MINTA-VŐ.

A feleség (újságot olvas): Borzasztó! Megint egy vasuti szerencsétlenség! Es a mama éppen mostanában készül hozzánk...

A férj (roppant előzékenyen): Majd kivágjuk azt az újsághirt és elküldjük a mamának.

..HIREK

***

* Szent Péter és Pál napja.

Holnap, hétfőn ünnepli a katolikus egyház Szent Péter és Szent Pál apostolok ünnepét. E két apostol fejdelem buzgalmának és hitének főrésze volt a kereszténység terjesztésében. Az ünnepen a templomokban ünnepélyes szent misék és szent beszédek lesznek. — A kettős ünnep miatt lapunk legközelebbi száma szerdán jelenik meg.

* A polgármester szabadságon.

Rimler Károly polgármester tegnap elutazott nyári szabadságára. A város ügyeinek vezetését Komlóssy József gazd. tanácsos vette át. A polgármester pár napot Budapesten tölt s városi ügyekben tárgyalásokat folytat az egyes miniszteriumokban.

* **Az új kalocsai érsek beiktatása.** Holnap, Szent Péter és Pál apostolok ünnepén fog végbemenni nagy ünnepségek közt dr. Várady L. Árpád érsek beiktatása kalocsán. A beiktatási ünnepélyre a nagyváradai káptalan képviseletében Fetser Antal felsz. püspök, dr. Kollányi Ferenc pápai prelátnak, jáki apát és dr. Vucskics Gyula kanonok ma utaznak Kalocsára.

* **Szivarok ötös csomagolásban.** A regalitás, trabukkó és britannikából ötös csomagok kerülnek forgalomba aug. 1-től kezdve. A dohánygyárak a legjobb szivarokat válogatták össze nehogy a közönségek panaszra legyen oka, hogy látatlanba vett szivarjai rosszak voltak.

* Hazamentek a rezervisták.

Tegnap déli 1 órakor vonultak végig a Rákóczi-úton a 101. gyalogezred tartalékosai. Letelt a tizenhárom napi gyakorlat s az ezred katonabandával bucsuztatta el a nagybajszu rezervistákat. A zenekar kikísérte a masirozó ezredet a pályaudvarig. A Muzéum-utcaánál megállt és addig játszott, amíg az utolsó ember is el nem ment. Az elcsigázott családapák a hatalmas felszereléssel boldogan vágták a lépést!... Letelt a tizenhárom nap! Lengették a sapkájukat a zenekar felé, ujongtak s a tamburbotos szomoruan mosolygott vissza. Báresak ő is mehetne... A tartalékosok innen Csabára mennek, ahol megtörténik a leszerelés.

* Imrik Kornélia tanítványainak hangversenye.

Ma, vasárnap délután fél 5 órakor tartják meg Imrik Kornélia tanítványai hangversenyüket a főgymnasium dísztermében. Előkelő közönségünknek kellemes élvezetben lesz részük a hangversenyen nemcsak a pompás műsor miatt, hanem főleg azért, mivel a kiváló zene tanárnő növendékei meglepően szép eredményt mutatnak fel tanárnökjük nagy zenei tudása és buzgalma folytán.

* Szerencsétlenül járt leány.

Seress Mária 18 éves leányt tegnap délután 5 órakor beszállították a közkórházba. A szerencsétlen leány anyjával összeszólalkozott és afeletti bánatában, hogy édes anyját megbántotta, hugának az orvosát, amelyet szeméinek gyógyítására használt, bevette. Az orvosát atropin volt, mely rettenetes változást idézett elő a szerencsétlen leányon. Elkezdett füttyölni, énekelni, nevetni, sírni. Négyen is alig voltak képesek ágyba tenni. Dr. Gábor Liviusz és dr. Révész László segédorvosok, mielőtt a beteget meglátták, konstataálták, hogy az atropinmérgezés következtében a leánynál dühöngés (fuzibund delirium) állott be. Ellenmérget adtak be és csillapító szereket, mitől a beteg aztán álomba merült. Az érdekes mérgezés a kórház orvosai között feltűnést keltett.

* **A váradi győztesek.** A 7. hadtest nagyszabású sport-versenyeket rendezett a múlt héten Temesvárott. A versenyeken igen sok váradi tiszt vett részt, még pedig igen szép eredménnyel. A díjak legnagyobb részét váradiak nyerték. A legszébb díjat (nagy ezüst érem) Litomericzky János hadnagy hozta haza. Különböző díjakat nyertek: Kovanda, Gunni, Novobáczky és Rainer hadnagyok. A kombinált versenyben győztesek lettek Erdélyi, Kovanda és Gunni hadnagyok. Gerelyvetésben díjat nyert Erdélyi hadnagy, a lövészetben Kheiter kapitány, Frits hadnagy, Walter kapitány és Gráf hadnagy. Az önkéntesek közül különösen kitűntek s díjat nyertek: Varga és Molnár önkéntesek.

* **Uj doktor.** Számborovszky Rezső, kir. törvényszéki joggyakornokot e hó 27-én tegnap avatták fel a kolozvári tud. egyetemen a jogtudományok doktorává. Pató Sándort, a nagyváradai jogászfisú volt Szimpatikus tagját Budapesten államtudományi doktorrá avatták.

* Agyonlőtte a csász. Köröstar-

ján községben Vánca Péter ottani lakost rajta érte Zakariás János csász. hogy a más földjéről szénát akar hazaszállítani. A csász. megakartta zálogolni, amiből heves veszekedés, majd verekedés keletkezett. Dulakodás közben Zakariás János csász. szolgálati revolverével Vánca Péternek a szájába lőtt. A súlyosan sérült embert beszállították a községbe. Sebesülése életveszélyes.

* Tűzoltó kongresszus Berettyó-

ujfaluban. Mozgalmas élet lesz ma, vasárnap és holnap, hétfőn Berettyóujfalu községben: a biharmegyei tűzoltószövetség tartja nagygyűlését. A község ünnepi díszben várja az egész megyéből összeseregülő vendégeket. Képvisele lesz a megye minden tűzoltó-egylete; ott lesznek az összes főparancsnokok, tűzrendészeti felügyelők, stb. Nagyváradról igen sokan rándulnak át Berettyóujfaluba az ünnepségre. A kongresszuson szakelőadások lesznek a tűzrendészet köréből, továbbá versenyek és este táncmulatság teszik változatossá az ünnepségeket.

* A szabóüzletek vasárnapja.

A nagyváradai szabóüzlettulajdonosok, az előző évekhez képest, közös megállapodás folytán máától kezdve üzleteiket a vasárnapokon zárva tartják.

* Postahivatal Biharfüreden.

Biharfüreden a fürdőidény tartamára július 1-én postahivatal lép életbe.

* Az Ardos-féle munkaiskola

kiállítás. Az Ardos-féle közügyességi munkaiskola június 29-én d. e. 11 órától július 2-ig délelőttönként mutatja be a középiskolai és az iparos-tanulók által készített munkákat az érdeklődő közönségnek, a tanügy barátjainak Reáliskola utca 1. sz. a. (Darvassy-ház) levő iparostanonc iskolai bérhelyiségben, mint a munkaiskola jelenlegi ideiglenes műhelyében.

* **Köszönetnyilvánítás.** Papp Jánosné a Kath. Növendő Egyesületnek zászlószeg megváltására 6 koronát adományozott, amelyért ez uton mond köszönetet az elnökség.

* Megtámadták az országoton.

Tegnapelőtt hat asszony igyekezett piaci élelmiszerekkel egy kocsin Nagyváradra. Fugyivásárhely község mellett a vetésből két parasztember ugrott elő s megakarták támadni a kocsin ülőket, azonban a kocsis közzé vágott a lovaknak s így a támadók nem érték utól a kocsit. Az esetet bejelentették a csendőrségnek.

* **Tanagra! Tanagra!** A budapesti Állatkertben mozi is van, még pedig kítőnő mozi s minden délután Tanagra-előadások is vannak. Ezeket a népszerűvé lett művészi mutatványokat annyira szeretik az Állatkert látogatói, hogy sokszor a sziklabarlang előtt egész tábor várakozik a bemennetelre. Régen a görögök kiabálták, mikor meglátták a tegert: Thalatta! Thalatta! — Most a gyerekek ujjonganak: Tanagra! Tanagra!

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság
Nagyvárad, Össi-tér. Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlő-
művek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda. Telefon 340. sz.

* **Veszélyes életkor** a gyermek fejlődésében az első életév, amikor a zsenge szervezet erősítésének okszerű támogatására egy megfelelő tápszer szükséges és ebben a válságos időben minden anya a Nestlé-féle gyermeklisztet használja, mert jóízű, igen tápláló és könnyen emészthető. Próbadozokat teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse. 129. P.

* **Ó Eszter, Eszter . . .** Tegnap panaszt emelt a rendőrségen özv. Heiszman Vilmosné, hogy cselédje, Hegyi Eszter reggel 7 és 8 óra között eltűnt a lakásról. Eszter levelet hagyott hátra, amelyben bejelenti, hogy öngyilkos lesz. Hír szerint Eszternek valami világfájdalma van, amelyre nincs ir a patikában. A detektívek keresik.

* **A Royal-orfeum művészei a Vigadóban.** Kedden lépnek fel először Nagyváradon a Royal-orfeum művészei. A Vigadó-mozgó igazgatóságának sikerült óriási áldozatok árán leszerződtenni egy pár napra Virágh Jenőt, az országos híru komikust, Viola Gizát, a csodaszép és gyönyörű hangu művésznőt. Ő rajtuk kívül még többen is jönnek és a Royal-orfeum társulata tréfák, bohózatok, dalok, kuplék és főleg aktualitások egész sorozatát hozzák magukkal.

* **Különös levelezőlap.** Jóízű humorra vall az a levelezőlap, amit több kisebb papirkereskedés kirakatában látnunk. Főleg a külvárosi emberek veszik meg. A látképes lap Nagyvárad egyik közismert épületét mutatja be az idegének: — a Cion templomot. Jobboldalt ez a felírás van: *Nagyvárad.* Baloldalon pedig ez: *Székesegyház.* — Hát mióta van a neolog zsidóknak püspöki katedrálisuk? . . . Hír szerint egyes zsidók tiltakoznak is a gunyos elnevezés ellen, amely pedig a róm. kath. székesegyházat akarta bántani. Az ilyen kapaszkodás csak természetes, hogy sérti a jobb érzésű zsidókat.

* **Vizsgára előkészít,** nevelői állást elfoglal, bármely irodai munkát elvállal szorgalmas, III. éves, katolikus joghallgató. Cim a kiadóhivatalban.

* **Talált tárgyak.** A rendőrkapitányi hivatal az alábbi talált tárgyakat közli: egy bőr óralán függővel, egy pár szürke szarvasbőr keztyű, gyermekkoesi takaró monogrammal, okmánybélyegek, Papir tekerésben pénz, egy fehér mellény, több ridikul kisebb-nagyobb összegekkel, egy pénztárca nagyobb összeggel és iratokkal. Igazolt tulajdonosok a rendőrkapitányi hivatal II. em. 8. számú szobájában jelentkezzenek.

* **A drágaság.** Tele van az egész világ panasszal. Jajszó hallatszik Európa keletén éppúgy, mint nyugatán a nagy drágaság miatt, mely már elviselhetetlen. Az elégedetlenség tiltakozásokban, tüntetéseken, sőt, mint emlékeztetés, sok helyen véres utcai harcokban jutott kifejezésre. Akik az analógiát szeretik alkalmazni, most könnyen tehetik, mert a népek véres forradalmait — köztük elsősorban a nagy francia forradalmat — végső elemzésében mind a nagy tömegnyomor elkeseredése lobbantotta lángra. Attól tartanak a pesszimisták, hogy a mostani idők általános elkeseredése is megriázkódtatásokkal fog járni, amiket nem tartóztathat fel a szuronyerdő, mert az már szintén a forradalmak természetrajzához tartozik, hogy a szuronyok elől meghátrál egy darabig, de aztán annál erőszakosabban tör ki. Kétségtelen: a helyzet aggasztó, a drágaság okozta elszánt elkeseredést orvosolni kell, de hogyan? Mi azt tartjuk, hogy a történelemből kell okulni, a forradalmak lélektanát kell megismerni, hogy az éhségkítőreket megérteni és orvosolni lehessen. De a nagyközönség nem tudós, kinek ideje és módja van egy-egy kérdés egész irodalmát felkutatni és tanulmányozni. A nagyközönségnek alapos, de könnyen hozzáférhető utbaigazításra van szüksége, aminek

nemrég még hijjával volt. Mult év január havában jelent meg a 25 kötetes Világlexikon első kötete és ezt a 30.000 képpel díszített, 16.000 oldalon megjelenő munkát kötetenként 20 korona bolti ár helyett 3 koronáért szerezhetik meg a Tolnai Világlapja előfizetői s így mindenki részére könnyen hozzáférhető egy egész könyvtárt kitevő lexikon.

* **Mesébe illő az a káprázatos műsor,** amellyel a Vigadó mozgó-varieté szórakoztatja a közönséget, Hunyadi Emil ez az ötletes, minden ízében valódi humorista olyat produkál, ami könnyekig megkacagtatja a publikumot. A kupléi finomak és mégis annyira könnyen érthetők, hogy mindenki élvezheti Sziklai Benő a tánckomikusok királya, Cserei Irma és Eperjesi Gitta magánszámait is elsőrangban élvezetesekek. A moziképek Pathé, Goumona és a többi világhírű színházak filmjei egészítik a kitünő, nem mindennapi műsort. A mai és a holnapi előadások 3, 5, 7 és 9 órák kezdődnek.

* **Katonazene a Royalban.** Ma, vasárnap este a Royal-kávéházban a honvédeknek hangversenyez.

* **Nagy tombola a Fekete Sas kávéházban.** Ma, vasárnap este a Fekete Sas kávéházban szenzációszámú menő ingyen tombolaestélyt rendez a két agilis bérlő, kik minden alkalommal bebizonyították, hogy sem költséget, sem fáradságot nem kímélnek, csak oda törekednek, hogy a kávéházat látogató közönség meglegedését érdemeljék ki. Ma este 16 értékes tárgyat sorsolnak ki, minden egyes tárgy igen nagy értéket képvisel.

x **Egy keresztény** iparos keres felügyelői, raktárnoki bankszolgái vagy ehhez hasonló állást óvadék mellett. Cim a kiadóhivatalba.

x **A Grand Circus Colosseum** ma vasárnap két nagy ünnepi előadást tart: délután 4 órák mérsékelt helyárral és este fél 9-kor. Gyermek-tíz éven alul félárakat fizetnek. Mindkét előadásban a teljes műsor meg az összes attrakciókkal.

x **A közös jótékonycélokra** rendezett 30-ik államsorsjáték húzását július 2-án tartják meg. Mint a játéktervből kitűnik, ezen sorsjáték tartalmaz 21.146 nyereményt, melyek mind készpénzben fizetettek ki. Főnyeremények 200,000 K, 50,000 K, 30,000 K, 20,000 K stb. Sorsjegyek dohánytösdékben, váltóüzletekben stb. á 4 K-ával kaphatók.

x **Minden hóban,** úgy július hó elsején is postások, vasutasok, magánhivatalnokok, katonaság és privát családok régtől fogva fűszer vásárlásaikat angró árak mellett Aszódy Mihály Kossuth-utcai főüzletébe és Rákóczi-uti fiók-üzletébe szerzik be. Beőzésre egy vagon fehér törmélék cukor érkezett, ezen cukor a gyümölcs konzervája és soha el nem romlik. Megemléstésre méltó, hogy minden háztartásban hosszú évek óta Aszódy 8 féle zamatu pörkölt kávéit isszák, mely izre és zamatra utánozhatatlan Szalámi, emmenthalí sajt, lipótúró, vaj, méz, dzsemek kakaó, csokoládé, szilva, kétszersült, teák, rumok, cognac, szardiniák és Kugler Gerbeaud cukorkák a vásárló közönségnek angró árban számíttatnak. Pontos és előzékeny kiszolgálás Kossuth-utcai telefon 635. Rákóczi-uti telefon 610 sz.

x **LEGU TALP.** Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy műhelyemet Nagy Sándor-utca 4. szám alatt megnyitottam, hol a szabadalmazott LEGU nevű anyagból, mely már külföldön régen bevált új és használt cipőkre szegezés és varrás nélkül féltalpakat ragasztok fel. Legu talp vízmentes! ruganyos! és tartós! Nagyváradon csak nálam kapható. Tessék próbarendelést tenni. Tisztelettel György István.

x **Egy nagy raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x **Aszódy új Kávé, Tea és Japán főlszerezések** üzlete Rákóczi-uton a Csokoládé Király cukorka üzlete mellett van. Központi főüzlet Kossuth-utca Sas palota. Nagyságos Asszonyom! próbáljon Aszódy 8-féle zamatu pörkölt kávéit vásárolni, mely izre és zamatra utánozhatatlan. Kávéim egytől-egyig nemes fajok. 10 évi gyakorlatomat sokan itánozzák, de hasonló kávé nincs és soha létezni nem fog, mert pörkölési módszerem egyedüli titkom. Üzletembe csakis tiszta dolgokat tartok, egyidejűleg ajánlom, hol kakaót isznak, próbáljanak 1/8 kiló Banán kakaót venni 50 fillérért. Ezen kakaó a világot meghódította, a Banán kakaó természetes édességénél fogva cukor fölőlsleges. Gyermeknapon személyesen meggyőződtem, hogy a gyermekek mennyire szeretik ezen újabb kakaót. Hízást, vérképzést elősegít. Kizárólagos eladás Nagyvárad és Bihar megye részére Rákóczi-uti új kávé üzletben és Kossuth-utcai főüzletben.

x **Kiadó lakások.** Szőlős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csí-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár Rt.-nél, Kossuth-utca 6 szám.

x **Szerencsétlen gondolat** izzadó lábba zsiros kenőcsöt kenni, tönkre teszi a harisnyát s az amugy is nedves láb a megolvadt kenőcsben cupog. Száritóra van szükség s mi szárit jobban mint a por. Egy igen szerencsés összetételű olasz port árul az „Ujvárosi drogueria” lábizzadás ellen, 70 fillérért egy nagy dobozzal.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár Rt.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzá tartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

x **A legújabb párisi kalap-ujdonosságok** egyedül KOHN HELEN kalap-üzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlesebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Atalakításokat modellek után vállal.

x **A legjobb akarattal kérem** győződjön meg a világhírű Rádium Bohémia Japán Roma hegedű hur különlegességeimről. Gramofon lemez újdonságok Király, Fodák, Rózsa, Környe, Fráter nagyszerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalnok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

x **Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-ut** 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x **Női fehér vászon fél cipő** amerikai forma bőr sarkokkal gombos, fűzős, kivágott, spangnis 5 korona. szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20—25 számig 2 korona, 26—28-ig 2 K 60, 29—34-ig 3 K 20, 35—43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Kalapok uri divat cikkek fehéreműek legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis Pipa vendéglő mellett. Telefona 13—70.

Fogak és fogsorok egy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpaddás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

visszgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

„The Roosevelt Shoe“

amerikai cipők

12-50 és 16-50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

A legszebb

kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

IRODALOM

A „Vasárnapi Ujság“ június 28-iki száma szenzációként ható eredeti képeket közöl Durazzo ostromáról, egy ott tartózkodó hazánk fia fővételeit. Nagyon érdekesek a király betegsége óta első nyilvános szerepléséről fölvetett képek, valamint a temesvári gazdagylés, Bartha Miklós szobrának leleplezése, a szegedi fogadalmi templom alapkövének letétele, fischamendi légi katasztrófa s egyéb aktualitások képei. Arany János egy kiadatlan családi képe a nagy költő tisztelőit fogja rendkívül érdekelni. Szépirodalmi olvasmányok: Kaffka Margit és John Galsworthy regényei, Nagy Lajos novellája, Varság János verse. Egyéb közlemények: cikk és képek a régi magyar malmokról s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet sakkjáték, stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.)

Az **Élet** legutóbbi száma négy nagyváradai vonatkozású képet közöl: közli a nagyváradai egyházmegye két gyönyörű új templomának, az élesdi és bucsatelepi templomnak a képét, melyeket nemrégén szentelt fel és amelyek közül a bucsatelepi egészen a sajátjából építtette gróf **Széchenyi Miklós** püspök. Ugyanez a szám közli a két templom oltárképeinek reprodukcióit is: az oltárképeket tudvalevőleg gróf **Széchenyi Miklós** püspök testvérei festették és pedig az élesdi templomét gróf **Széchenyi Jenő**, a bucsatelepi templomét gróf **Erdődy Gyuláné** szül. **Széchenyi Emilia** grófnő. Különösen ez utóbbi oltárkép reprodukciója rendkívül sikerült. A lap közleményei a következők: Levél a szerkesztőhöz. G. K. Chesterton írásából, Lendvai István. Költemények: „Missa poetica“ -ból, Harsányi Lajos. Gyermektemető,

Juhász Gyula. Aratás, P. Pál Ödön. Öcsike, (Elbeszélés) Pokornay Margit. Jó Pásztor Háza. A kis Hozael utazása. Irta: Jules Lemaitre; fordította: (l. i.) Nagy rózsafa nyilt... (Költemény). Paty István. A pápa szülőfalujában. Chevalier. A fészekbitörő. Gy. I. Völgegy ur (Regény). S. Bokor Malvin. Irodalom és művészet. Mozgóképek. Szerkesztői üzenetek. Érdekes változást jelent be az **Élet** szerkesztősége: az eddigi felelős szerkesztő dr. **Pethő Sándor** megvált a laptól és az **Élet** szerkesztését **Andor József** a lap eddigi főmunkatársa és előbb is éveken át szerkesztője vette át. **Andor József** irói kiváltsága és feltétlen katolikus meggyőződése garanciát nyújt arra nézve, hogy az **Élet** új fellendülésnek néz elébe. Az **Élet** szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, Damjanich-utca 50-ik szám alatt van. Előfizetési ára félévre 10 K, a Tiszántúl előfizetői részére 8 K.

MULATSÁG

A nyomdászok mai mulatsága

A **Püspökfürdő** százados fái ritkán láttak olyan fényes, pompás mulatságot, mint amilyen a nagyváradai nyomdászok mai János-ünnepélye lesz. Izléses plakátok, meghívók, a nyomdászművészet remekei hirdetik a mai mulatságot, amely szín, elevenség, vidám ötlet, no és jókedv tekintetében ritkítja párját.

Ezerféle kedves szórakozásról gondoskodott a derék nyomdászok lelkes rendezőbizottsága, és aki ott lesz, pedig bizonyos, hogy nagyon-nagyon sokan lesznek, felejtethetetlen szép emlékekkel tér vissza az éfelutáni különvonattal. Délután 4 órakor a gyönyörű parkban és tágas terrazon kezdődik a népnépegy.

Fel se lehet hirtelen sorolni, hogy mi minden érdekesség lesz; konfetti, szerpentin és virágcsata, tombolajáték, quirtl-verseny, lepényevés és (hölgyek figyelmébe!) szépségverseny. A legszebb hölgy igazán remek és értékes ajándékban részesül.

Igen szép emléktárgyat kap, aki a legtöbb tombola-jegyet adta el. Ezenkívül több mint 30 szebbnél-szebb, értékes tárgy kerül kisorsolásra a tombolán. És mindez csak pazar keret az ünnepség befejező, legvidámabb részéhez, a táncmulatsághoz, mely este 9 órakor veszi kezdetét a feldiszített nagyteremben. Minden jel arra mutat, hogy gyönyörű és fényes sikerű lesz a nyomdászok mai János-ünnepélye.

SPORT

Az NSE kirándulása. Holnap lesz a Sport Egylet fényesnek ígérkező kirándulása a Zichy-barlanghoz. A kirándulásnak júniális jellege lesz, este cigányzene mellett tánc és a jó hangulattól függ, hogy este, vagy pedig csak majd az éjféltáni vonattal jönnek vissza a kirándulók. A táncos fiatalok, lányok, fiúk, bizonyára nagy számmal vesz részt a kellemes kiránduláson. Indulás déli 12 óra után a kolozsvári gyorssal.

Városi Villamosmű FC. néven új football csapat alakult kizárólag a Villamosmű alkalmazottaiból. A csapat, melynek tagjai javarészt a váradai egyesületek jobb játékosai közül került ki, Csobán (NAC) csapatkapitány vezetésével már kora tavasz óta treniroz és hétfőn Péter és Pál napján dél-

után 5 órakor a Sport-téren mutatkozik be a nyilvánosságnak a NSC komplett első csapatával tartandó mérkőzésén. A csapatok a következőképp állanak fel: Villamosmű: Fodor, Csobán, Kohány, Nagy, Kiss, Farkas, Barna, Komáromi, Strók, Sándor, Szilágyi. NSC: Dudás, Koch, Sichert, Mátéh, Rózsavölgyi, Szvertka, Koch II, Antalfi, Nagy P. Kovács, Zsagyé. Helyárok rendezek. A Villamosmű alkalmazottai, igazolt klubtagok és hölgyek kedvezményes jegyet kapnak. Előzőleg helyi csapatok mérkőznek.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

§ **Csöd.** A nagyváradai kir. törvényszék csődbírósa **Czitter Mór** és fia nagyváradai kereskedő ellen **Moskovits Adolf** és fia kérelmére elrendelte a csődöt. Csődbiztos **Patzkó Antal** törvényszéki bíró. Csődtömeggondnokká dr. **Endrey Kálmán** ügyvédet nevezte ki a bíróság.

NYILTÉR

Reisz Miksa

butorgyára **BÉKÉSCSABA**
NAGYVÁRAD,

Rákóczi-ut 14. szám.

Üzemünket tetemesen kibővítettük, ennek folytán elismert elsőrendű készítményeinket — minden versenyt kizáró olcsó árban szállíthatjuk.

TELEFON: 9—04. SZ.

A jelenkor legkitűnőbbnek bizonyult

F O G

pótlást

és minden ebbe a szakmába vágó műveletet végez

özv. dr Deákné

Nagyvárad, Kossuth-utca 2. sz.
(a Fekete Sással szemben.)

A Donát-féle kereskedelmi magántanfolyamon július hó 1-én szüneti tanfolyam

nyilik meg a gyors-
írásra és német
nyelvre.

**Pótvizsgákra, ja-
vító-, valamint
magánvizsgákra**
felelősséggel készítünk elő.

Könyvviteli esti tanfolyamok.

Minden tantárgyban, u. m. (gyors- és gépirás, szépirás, könyvvitel, számtan, levelezés, ker. ismerete stb. stb.) a kereskedelmi iskolák tananyaga gyakorlati alapon előadásra kerül.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Donát M. Károly, Szabadság-u. 3.

TANÜGY

A nagyszalontai községi polgári leányiskola értesítője.

Egy szépen fejlődő intézet egy évi működéséről számol be a nagyszalontai községi polgári leányiskola ez évi értesítője.

Ez az iskola rövid fennállása alatt oly előkelő helyet szerzett Nagyszalonta társadalmában, hogy munkája már is nagy elismerésben részesül. Tanulóinak száma elérte már is azt a határt, hol már a zsufoltság kezdődik, mely csak megnehezítené az egyesekkel való gyakori foglalkozást s így a tanügyi eredményt.

Az intézet mindent elkövetett, hogy tanulóit gyakorlati irányban, a munka szertéte nevelje, s így az életre készítse elő. E célból rendezte az intézet a kirándulásokat a város ipartelepeire, aztán Nagyváradra és a Püspök- és Félix fürdőkre és az Alduna gyönyörű vidékére.

A gyakorlati élethez szoktatta a tanulókat az iskola növénykertje az iskola udvarán, melyben alkalmuk volt a tanulóknak arra, hogy a konyhakertészetet gyakorlatilag sajátíthassák el. Az iskola negyedik osztályos növendékei maguk termesztették itt konyhanövényeket és virágokat.

A kert másik részében gabonanövényeket, orvosi és mérges növényeket termesztettek.

Nagy súlyt helyezett az intézet arra, hogy tanulói teljesítsék vallásos kötelességeiket és jó honleányok is legyenek.

Március 15-én nagyszabású hazafias ünnepélyt rendezett a nyilvánosság számára, melynek bevétele 363 korona volt.

Megható az intézet kegyelete Arany

Juliska iránt. Az intézet növendékei vállalták a nagy költő leánya sírjának gondozását. Nagyon bölesen hangsúlyozza az értesítő, hogy pompát nem fog mutatni ez a sír, mert a temető nem hívalkodásra való, de a kegyelet kötelességének mindig megfognak felelni az intézet növendékei.

A leányiskola tantestülete 6 tagból áll: élén H. Fekete Péter igazgatóval, aki sokat tett az intézet felvirágzásáért.

Az iskolának összesen 120 növendéke volt a négy osztályban, ezek közül 20 volt róm. katolikus, 61 református, 31 zsidó, 8 más vallású. Tandíj helybelieknek 50 vidékieknek 60 korona volt.

Évzárás a premontrei főgimnáziumban. A lefolyt 1913-14. iskola év ünnepélyes befejezése holnap, június 29-én történik meg a helybeli premontrei főgimnáziumban. Az ünnepély első része d. e. 9 órakor kezdődik a főgimnázium templomában, a hol az igazgató rendtársai segédletével hálaadó istentiszteletet végez. melynek befejezése után az ifjúság és a szentmisén jelenlevő közönség az intézet dísztermébe vonul az évzáró ünnepély meghallgatására. Itt az igazgató az iskola év történetére visszapillantó beszéde után a tanítás eredményeinek közlése mellett kiosztja a jutalomban részesülő tanulók s valamint az Önképzőköri pályatölteken nyertesek jutalmódíjait. Ez ünnepélyre a szülőket és a tanügy minden barátját ezuton tisztelettel hívja meg a főgimnázium igazgatója. A jövő 1914-15 ik iskolai évre az előjegyzések következő sorrendben történnek: június 30-án d. e. 9-11-ig az I. a) és I. b) osztályokra, július 1-én d. e. 9-11-ig a II. a) b) III. a) b) osztályokra, július 2-án d. e. 9-11-ig a IV. a) b) és az V. osztályokra. A jelentkezéseknél az előző osztály bizonyítványának, az anyakönyvi kivonatnak és himlőoltási bizonyítványának bemutatása mellett 12 korona felvételi díj fizetendő. Nagyvárad, 1914. év június hó 28-án. A főgimnázium igazgatója.

Beiratások a főreáliskolában.

A helybeli főreáliskolában a beiratások f. é. július hó 2 án délelőtt 8-12 óráig lesznek. Az első osztályba iratkozó tanulók a következő okmányokat kötelesek felmutatni: a) születési bizonyítványt, b) bizonyítványt a IV-ik elemi iskola elvégzéséről, c) himlőoltási bizonyítványt. A többi osztályba iratkozó tanulók a mult tanévi bizonyítvány alapján vétetnek fel. A beiratkozó tanuló személyesen szülője vagy gyámja kíséretében tartozik beiratkozni. A beiratásnál fizetendő díjak összege 16 korona. Az igazgatóság.

ZENE ÉS MŰVÉSZET

A A Diszitő Művészet most megjelent 6-ik száma az iparművészeti oktatás kérdésével foglalkozik. 200 képből mutatja be, miként kell felkészülni rajzbelileg a diszitő művészeti tevékenységre — és a kitartó jó tanulás miként vezet a kész butor, szövött, himzett, batik, könyomdai, freskó, ötvös, majolika, szobrászati, grafikai stb. munkákhoz. Ugyan ez a szám a hasznos tudnivalók s az izlés iskolája rovatában irányítást nyújt technikai és művészeti szempontból. Szerkesztői mondanivalójában a közönség szakszerű kérdéskódására ad feleletet.

Vasalással lemásolható gazdag mintatára pedig közvetlenül felhasználható mindazok által, akik diszitő művészettel kedvteléseül vagy kenyérkeresetből foglalkoznak. A második félévre elő lehet fizetni 7 korona 50 fillérért, egész évre 15 koronáért minden könyvkereskedőnél és a kiadóhivatalnál Budapest V. Rudolf-tér.

TÁVIRÁTOK

Háboru Olaszország ellen?

Milánó, június 27.

Az a szenzációs és hihetetlenül hangzó hír érkezett ide, hogy Abesszinia hatalmas hadsereggel készül az olaszok ellen háborút indítani.

Suffragettek a király ellen.

London, június 27.

Mikor az angol király és királyné kikocsizott, néhány suffragett hatalmas röpiratsomót dobott a kocsiba. A csomag a király kalapját érte. A rendőrség letartóztatta a suffragetteket.

Az osztrák önkéntesek.

Bécs, június 27.

(Saját tudósítónktól.) A rendőrség az albán harcterre önkéntesek toborzását megtiltotta. Kétséges, hogy az eddig toborzott 1600 önkéntes eljuthat-e Albániába.

A magyar képviselők amerikai útja.

Hamburg, jun. 27.

Az Amerikába utazó magyar képviselők tegnap ide érkeztek. Itt már várta őket gróf Károlyi Mihály sürgönye, aki tudatta, hogy holnap este Southamptonban vagy Cherbourgban a Vaterland hajára száll. A képviselők ma délelőtt indulnak el a Vaterland-on.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	12,80
Buza 1915. áprilisra	— — —	12,05
Rozs októberre	— — —	9,24
Zab októberre	— — —	7,58
Tengeri májusra	— — —	7,36
Tengeri júliusra	— — —	7,54
Tengeri 1915. május	— — —	7,27

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	778.—
Osztrák hitelrészvény	—	599.—
4%-os koronajáradék	—	79,90
Osztr. magy. államv.	—	684.—
Jelzálogbank	—	394,50
Leszámitoló és pénzváltó	—	485,50
Hazai bank	—	271.—
Magyar bank	—	483,50
Keresk. bank	—	3555.—
Rimamurányi	—	614,50
Salgótarjáni kőszén	—	670.—
M. Ált. Kőszénbánya	—	1000.—
Közuti vasút	—	578.—
Városi villamos	—	309,50
Ária	—	570.—

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irta: Cseres Andor. 34.

Lindenfest Ábrahám nem válaszolt, ebből azután megértette Dirmem Salamon, hogy úgy szereztek, mint a többi öregek, ki így, ki úgy, nem is kutatta tovább.

Mennyivel felette áll az ő szerzési módja! Ő, a nagy bölcsész, a bankalapító, a papirokkal fog dolgozni és ez a szerzési mód már finom, mint a baracpálinka és nem olyan, mint a parasztos törköly, szilva és seprópálinka, azt azonban elfeledte eszméi tövébe beilleszteni, hogy azért csak pálinka az, melynek züllött faja a metyalkohollal, vagyis faszeszszel kevert tengeri pálinka.

Dr Brinza Salamon érezte, hogy apósában rejtőzik meg valami, ami eddig el nem árult és hogy a kétszázezerkoronás váltót másért kellett kiállítania, mint pusztán a bankalapítási eszme miatt, ennek a gondo-

latnak hatása alatt, ösztönzésére szurós tekintettel nézett apósára.

— Van még valami mondanivalód apám? — Kérdezte az öregtől. Lindenfest Ábrahám szokott módon, balról, jobbra átnyulva, megvakarta a fejét.

— Van fiam! — mondotta. A kegyelmes ur elszörnyűködött a nevéken.

— Mi az a Mireföldi, bíró uram? — Annak a becsületes neve Bojtor János, de mivel nincs mire feküdni, az ostoba parasztok elnevezték Mireföldinek.

A kegyelmes ur humoros oldaláról kezdte felfogni a dolgot, meg is kérdezte.

— Keszeg Ábrók meg a többi, bíró uram?

— Keszeg Ábrók? az, kérem szívesen, tulajdonképen Turezunfursz Ábrahám volna, de mivel nagyon soványka, Keszegnek nevezik.

— Hát az a Turezunfursz mi lehetne?

— Azt már az ő jó lelke tudja meg, hogy csak jobbról, balra veti a sort, még a jegyző ur sem tudja kiböngészni a nevét, de a szájában mindig ott van, hogy turezunfure, hát mi se hijjuk másképen. Tintanyaló Adám pedig Borsovai Adám tisztességesen szólítva,

de mivelhogy mindig részeg, eleseppenti a tintát, amiért is tintanyalónak nevezték el, csak én mondom ki tisztességesebben. Neigyonkend Tamás meg a felesége két ember-számban megy, tisztességes nevek Tokár Tamás meg Szücs Anna, dehát története van annak, hogy Neigyonkendnek nevezték, ez meg nem idevaló a gyönyörű házba, hát én sem mondom el.

— No hát hallja kend, oda sem megyünk négygyűlést tartani.

— Pedig eljöhetnek, kegyelmes uram, mert van nálunk annyi iskolás gyerek, legénysorban levő fiatalok, meg fehér eseléd, hogy sok. Ezek tele kiabálnák a falut, de már a komolyabb rész, sz már nem lenne oda való, szégyenszemre nem is menne oda. Mert, hogy tetszik tudni, ez a mi parasztunk mind olyan szégyenlős, nem szívesen hallgatja, mikor az urak káromkodnak, habár maga nem épen vonakodik tőle.

— Nem káromkodnak azok, bíró uram, hanem igazat mondanak.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

D. KRÜGER ALADÁR.

Bérmálásra a legszebb ajándék egy szép ernyő

BLUM ZSIGMOND ÉS VILMOS

(Körös oldal.) cégtől. (Lévay-palota.)

Tiszta selyem női fekete ernyő **K 10.** Reklám ár

Nagy választék valódi ezüst sétatobtokban.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 21	3 47	7 33	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 31	3 57	7 43	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:58 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 11
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 21
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 36
Félix-fürdő érk.	8 38	10 38	3 08	5 28	8 48

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 59	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 06	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 22	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 32	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 38 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Csépléshez,

gőzekéhez és

mindennemű IPARI cé-

lokra leggazdaságosabb elsőrendű

SZENEBEN

előnyös ajánlattal szolgál azona-

nali és későbbi szállításokra

Ujvári József szénnagy-

Nagyvárad, Színház-utca 4.

Interurban telefon-szám 431.

Műszaki harisnyakötőde

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.

(Ausländer férfiszabó cég után.)

KÉSZIT új férfi fuszekliket és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint azsur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jószágáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknal szerzi be.

A Nagyszalontai járás főszolgabírójától.

1467/914.

Pályázati hirdetmény.

Biharmegye nagyszalontai járásba ke-belezett Nagyszalont: községnél megüre-sedett első segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állást betöltő segédjegyző évi fize-tése 1300 kor. készpénz és 300 kor. lakbér.

Teendőit képezi az adóügyi jegyző-mellett, úgy fejelemi, mint büntető jogi felelősség terhe mellett mindazon teendők végzése, melyeket adóügyekben az adó-ügyi, közigazgatási ügyekben pedig a III-ik jegyző hozzá utal.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen fel-szerelt kérvényeiket folyó évi július hó 8-án d. u. 5 óráig annál is inkább adják be, mivel a később beérkező kérvényeket figyelembe nem veszem.

A választást folyó évi július hó 9-én délelőtt 10 órakor fogom megejteni Nagy-szalonta község-házánál.

Nagyszalonta, 1914. június 19.

Csanádi Jenő.

főszolgabíró.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.

Gy. v.	Gy. v.	V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Sz. v.	Gy. v.	Tvsz.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Gy. v.
10 50	7 22	5 27	7 00	8 20	2 25	9 35	Ind.	Budapest k. n. u.	Érk.	5 20	7 20	6 00	6 00	9 40	11 20	6 25	9 40	11 20
12 57	9 00	5 41	8 54	11 19	4 27	9 46	Ind.	Budapest k. n. u.	Érk.	5 20	7 20	6 00	6 00	9 40	11 20	6 25	9 40	11 20
2 51	9 00	5 27	10 40	1 57	5 56	12 25	Ind.	Szolnok	Érk.	10 17	4 00	5 36	11 37	3 27	7 45	9 39	4 15	7 45
3 09	9 35	5 41	11 02	2 11	6 15	12 41	Ind.	Püspökladány	Érk.	5 10	1 22	3 54	9 40	1 26	5 52	7 28	2 29	5 52
4 15	9 35	5 41	11 17	2 28	6 30	1 14	Ind.	Bárán	Érk.	4 53	12 42	9 21	12 35	5 52	7 28	2 29	5 52	7 28
5 11	9 35	5 41	11 36	3 01	6 45	1 27	Ind.	Sáp	Érk.	4 28	12 25	8 59	9 35	12 20	5 32	7 12	1 38	5 32
6 15	9 35	5 41	11 58	3 15	7 09	1 40	Ind.	Berettyóújfal	Érk.	3 58	12 05	3 10	8 26	9 21	12 01	5 17	6 57	1 38
7 19	9 35	5 41	12 10	3 28	7 33	2 00	Ind.	Mezőpetert	Érk.	3 37	11 51	8 08	11 48	10 06	3 41	12 07	1 38	3 41
8 23	9 35	5 41	12 29	3 42	7 57	2 13	Ind.	Biharkeresztes	Érk.	3 20	11 39	7 50	11 36	4 57	6 38	1 38	4 57	6 38
9 27	9 35	5 41	12 48	3 56	8 21	2 26	Ind.	Artánd	Érk.	2 55	11 26	7 26	11 23	5 17	6 57	1 38	5 17	6 57
10 31	9 35	5 41	12 58	4 10	8 45	2 39	Ind.	Bors	Érk.	2 44	11 18	6 55	8 48	11 16	4 43	6 24	1 04	6 55
11 35	9 35	5 41	1 01	4 24	9 09	2 52	Ind.	Biharpüspöki	Érk.	2 30	11 09	6 42	8 41	11 07	4 35	6 15	12 54	6 42
12 39	9 35	5 41	1 14	4 38	9 33	3 05	Ind.	Nagyvárad	Érk.	6 30	10 36	2 16	6 50	8 34	10 53	4 17	12 46	6 30
1 43	9 35	5 41	1 27	4 52	9 57	3 18	Ind.	Várad-Velence	Érk.	6 22	10 29	6 43	10 47	10 47	12 46	4 17	12 46	6 22
2 47	9 35	5 41	1 40	5 06	10 21	3 31	Ind.	Fugyvárhely	Érk.	6 06	10 20	6 32	10 39	10 39	12 46	4 17	12 46	6 06
3 51	9 35	5 41	1 53	5 20	10 45	3 44	Ind.	Mezőszakadát	Érk.	5 50	10 02	6 08	8 10	10 23	3 54	12 29	1 38	5 50
4 55	9 35	5 41	2 06	5 34	11 09	3 57	Ind.	Mezőtelek	Érk.	5 40	10 02	6 08	8 10	10 23	3 54	12 29	1 38	5 40
5 59	9 35	5 41	2 19	5 48	11 33	4 10	Ind.	Mezőtelki	Érk.	5 26	09 50	5 49	10 10	10 10	12 07	1 38	5 26	09 50
6 63	9 35	5 41	2 32	6 02	11 57	4 23	Ind.	Cezeske	Érk.	5 19	09 43	5 41	10 10	10 10	12 07	1 38	5 19	09 43
7 67	9 35	5 41	2 45	6 16	12 21	4 36	Ind.	Eled	Érk.	5 12	09 36	5 35	7 58	10 06	3 41	12 07	1 38	5 12
8 71	9 35	5 41	2 58	6 30	12 45	4 49	Ind.	Ecsed megálló	Érk.	5 04	09 29	5 24	10 01	10 01	12 07	1 38	5 04	09 29
9 75	9 35	5 41	3 11	6 44	13 09	5 02	Ind.	Rikosd	Érk.	4 34	09 22	5 17	10 01	10 01	12 07	1 38	4 34	09 22
10 79	9 35	5 41	3 24	6 58	13 33	5 15	Ind.	Rév	Érk.	4 45	09 15	5 07	7 43	9 51	3 30	11 52	1 38	4 45
11 83	9 35	5 41	3 37	7 12	13 57	5 28	Ind.	Rév megálló	Érk.	4 34	09 08	4 53	7 43	9 51	3 30	11 52	1 38	4 34
12 87	9 35	5 41	3 50	7 26	14 21	5 41	Ind.	Zichy barlang	Érk.	4 28	09 01	4 49	7 43	9 51	3 30	11 52	1 38	4 28
1 91	9 35	5 41	4 03	7 40	14 45	5 54	Ind.	Vársonkolycs	Érk.	4 22	08 54	4 43	7 43	9 51	3 30	11 52	1 38	4 22
2 95	9 35	5 41	4 16	7 54	15 09	6 07	Ind.	Barátka	Érk.	4 09	08 47	4 31	7 43	9 51	3 30	11 52	1 38	4 09
3 99	9 35	5 41	4 29	8 08	15 33	6 20	Ind.	Jádvölgy	Érk.	4 00	08 40	4 12	7 43	9 51	3 30	11 52	1 38	4 00
4 03	9 35	5 41	4 42	8 22	15 57	6 33	Ind.	Királyhágó	Érk.	3 50	08 33	4 01	7 43	9 51	3 30	11 52	1 38	3 50
5 07	9 35	5 41	4 55	8 36	16 21	6 46	Ind.	Feketető	Érk.	3 38	08 26	3 44	7 43	9 51	3 30	11 52	1 38	3 38
6 11	9 35	5 41	5 08	8 50	16 45	7 00	Ind.	Csucs	Érk.	3 30	08 19	3 36	6 59	8 58	2 46	11 09	1 38	3 30
7 15	9 35	5 41	5 21	9 04	17 09	7 13	Ind.	Kolozsvár	Érk.	12 00	6 12	10 54	11 25	5 20	6 35	1 13	9 23	12 00

Püspökladány—Debreczen—Szatmár.

Nagyvárad—Vaskóh.

Tvsz.	Szv.	Szv.	ODA—VISSZA.	Szv.	Szv.	Tvsz.
4 35	2 00	5 35	Ind. Nagyvárad	Érk.	8 20	4 07
4 47	2 11	5 44	Várad-Velence	Érk.	8 06	3 57
5 00	2 23	5 56	Rontó	Érk.	7 50	3 47
5 08	2 30	6 03	Félicsfürdő	Érk.	7 45	3 41
5 16	2 43	6 15	Kardó	Érk.	7 34	3 30
5 24	2 56	6 28	Nyárló	Érk.	7 12	3 08
6 08	3 27	6 59	Magyaryepes	Érk.	7 02	2 57
6 28	3 41	7 13	Tasádfő	Érk.	6 49	2 44
6 38	3 53	7 25	Drágócséke	Érk.	6 38	2 33
6 54	4 07	7 39	Magyarszéke	Érk.	6 22	2 16
7 06	4 18	7 50	Dusafalva	Érk.	6 11	2 05
7 36	4 46	8 18	Szombatság-Venterrogoz	Érk.	5 39	1 33
7 47	4 56	8 29	Pusztahollód	Érk.	5 28	1 22
8 01	5 09	8 42	Gyanta	Érk.	5 16	1 10
8 09	5 19	8 52	Fekete-Kapolna	Érk.	5 08	1 02
8 23	5 29	9 02	Sólyom	Érk.	4 55	12 49
8 32	5 38	9 10	Belényesörvényes	Érk.	4 46	12 40
8 40	5 45	9 17	Borz	Érk.	4 38	12 33
8 51	5 54	9 26	Belényesujlak	Érk.	4 31	12 25
9 03	6 05	9 37	Belényessonkolyos	Érk.	4 25	12 14
9 15	6 16	9 48	Városfenek	Érk.	4 18	12 03
9 36	6 27	10 08	Belényes	Érk.	4 09	11 54
9 46	6 36	10 17	Drágánfalva	Érk.	4 02	11 36
10 00	6 50	10 30	Kisszedres	Érk.	3 52	11 26
10 11	7 01	10 40	Rény	Érk.	3 41	11 15
10 27	7 14	10 55	Biharlonka-Rézbánya	Érk.	3 30	11 02
10 41	7 27	11 08	Érk. Vaskóh	Ind.	2 57	10 51

Vesző—Kötegyán—Pusztahollód.

Vv.	Szv.	Vv.	ODA—VISSZA.	Vv.	Szv.	Vv.
6 08	10 20	5 05	ind. Vesző	Érk.	9 18	7 36
6 24	10 39	5 25	Okány	Érk.	9 00	7 33
6 42	10 54	5 40	Nagygyantás	Érk.	8 41	7 14
6 58	11 08	5 50	Sarkadkeresztúr	Érk.	8 31	7 04
7 07	11 20	6 05	Méhkerék	Érk.	8 13	6 54
7 17	11 25	6 15	Kötegyán	Érk.	8 04	6 52
8 01	11 50	6 58	ind. Kötegyán	Érk.	7 19	6 07
8 14	12 02	7 11	Pósapuzsta	Érk.	7 07	5 58
8 38	12 11	7 28	Illye	Érk.	6 57	5 49
8 47	12 24	7 41	Csegöd	Érk.	6 34	5 36
8 57	12 38	7 51	Erdőgyarak	Érk.	6 25	5 28
9 06	13 41	8 01	Árpád	Érk.	6 16	5 20
9 21	14 08	8 27	Feketebátor	Érk.	6 06	5 11
9 35	14 35	8 41	Feketető	Érk.	5 44	4 50
10 00	15 02	9 17	Tenke	Érk.	5 24	4 31
10 20	15 29	9 43	Körösmart	Érk.	5 02	4 10
10 32	15 56	10 01	Tenkemocsár-Gyanta	Érk.	4 51	4 00
10 42	16 23	10 11	Érk. Pusztahollód	Ind.	4 40	3 50

Szombatság—Venterrogoz—Bihardobrosd.

Tvsz.	Vv.	Vv.	ODA—VISSZA.	Vv.	Vv.	Tvsz.
7 41	4 51	8 33	ind. Szombatság-Venterrogoz	Érk.	5 34	1 28
8 10	5 20	9 02	Nánhegyes	Érk.	5 07	1 01
8 20	5 30	9 12	Érk. Bihardobrosd	Ind.	4 57	12 51

Nagyvárad—Békéscsaba—Szeged—Arad—Ujdombóvár—Fiume.

Gyv.	Szv.	Szv.	Szv.	Mv.	Szv.	Vv.	ODA—VISSZA.	Vv.	Szv.	Mv.	Szv.	Szv.	Gyv.
1 14	6 00	8 01	10 10	1 27	4 40	7 52	ind. Nagyvárad	Érk.	7 29	9 40	12 01	2 15	4 00
1 25	6 10	8 11	10 20	1 37	4 50	8 07	Óssy-puszt	Ind.	7 19	9 29	11 47	2 04	3 49
1 36	6 20	8 21	10 30	1 47	5 00	8 17	Váradless	Érk.	7 01	9 12	11 29	1 48	3 33
1 47	6 30	8 31	10 40	1 57	5 10	8 27	Gyapju	Érk.	6 50	9 01	11 18	1 37	3 22
1 58	6 40	8 41	10 50	2 07	5 20	8 37	Cséff	Érk.	6 42	8 54	11 03	1 29	3 15
2 09	6 50	8 51	11 00	2 17	5 30	8 47	Püspökraivány	Érk.	6 28	8 40	10 38	1 20	3 04
2 20	7 00	9 01	11 10	2 27	5 40	8 57	Madarász	Érk.	6 14	8 26	10 24	1 11	2 52
2 31	7 10	9 11	11 20	2 37	5 50	9 07	N-gyszalonta	Érk.	6 02	8 14	10 12	1 02	2 40
2 42	7 20	9 21	11 30	2 47	6 00	9 17	Barnódpuszta	Érk.	5 50	8 02	10 00	0 53	2 30
2 53	7 30	9 31	11 40	2 57	6 10	9 27	Kötegyán	Érk.	5 38	7 50	9 52	12 43	2 33
3 04	7 40	9 41	11 50	3 07	6 20	9 37	Sarkad	Érk.	5 26	7 38	9 29	12 35	2 22
3 15	7 50	9 51	12 00	3 17	6 30	9 47	József szanatórium	Érk.	5 14	7 26	9 15	12 23	2 12
3 26	8 00	10 01	12 10	3 27	6 40	9 57	Gyulai városerdő	Érk.	5 02	7 14	9 01	12 10	2 01
3 37	8 10	10 11	12 20	3 37	6 50	10 07	Gyula	Érk.	4 50	7 02	8 56	12 00	1 50
3 48	8 20	10 21	12 30	3 47	7 00	10 17	Biczere	Érk.	4 38	6 50	8 36	11 51	1 40
3 59	8 30	10 31	12 40	3 57	7 10	10 27	Érk. Békéscsaba	Ind.	4 26	6 38	8 18	11 40	1 30
4 10	8 40	10 41	12 50	4 07	7 20	10 37	Arad	Érk.	4 14	6 26	8 06	11 30	1 20
4 21	8 50	10 51	1										

Értesítés.

Rákóczi-ut 7.
szám alatti he-
lyiségben levő
kötött és szövött
áruraktár
teljes eladása

e hó 22-én hétfőn
reggel 8 órakor
megkezdődött.

egy divat raktár vétele
folytán eddig még nem
létezett

olcsó árak

mellett eladásra kerülnek
különbéle gyapju és mosó
kelmék, himzett batisztok,
blousok, pongyolák, női és
férfi fehérneműek, vásznak,
zsebkendők, harisnyák, nap-
ernyők, fürdőköpeny és ru-
hák, pipere cikkek, nyak-
kendők, kalapok stb.

Az eladás naponta
8-12-ig. 2-8-ig.

Viszonteladók! csak reggel
9 óráig vásárolhatnak.

Van szerencsém Nagyváradi és
vidéke nagyszerű közönségének
szives tudomására hozni, hogy
Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt
a mai kor igényeinek megfelelő
műköszörüldét
nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák,
kések, ollók, hajvágógépek hus-
örögépek, ló- és juhnyírógépek
javítását és köszörülését. Raktáron
tartok mindennemű bel- és kül-
földi illatszerek, fej- és arcápoló
pireszereket, mindennemű acél-
árukat, ugymint borotvát, ollót,
hajnyírógépet, yukszemvágó, pa-
pir-, zseb- és tollkést, valamint az
összes fodrászati cikkeket. A nagy-
érdemű közönség szives pártfogását
kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston mű-
köszörüs

Kévekötel 15 Klg. nehéz
ezre K 10-50

Hajó és vasuti ponyvák
hibás felírat miatt olcsón kiárusítanak.

Zsák (hektoliteres) lenből 1 K-tól feljebb.

HAUSCHILD ALBERT kötélgyártó.
BUDAPEST, Károly-körút 15. sz.

Alapított 1838. Alapított 1838.

Kérjen mintát és árjegyzéket.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisz-
telendő papságot és a n. é. közönséget, hogy
papi és civil ruha tökéletességét
átanulmányoztam Budapesten, hogy a nagy-
ságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen
nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki meg-
rendelőnek elég egy minta reverenda beküldés,
esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön
kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-SAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Első nagyváradi cementipar.

Készítünk granitó, terazzo, műkő és minden e
szakmába vágó munkálatokat, házi csator-
názásokat a városi mérnöki hivatal elő-
írása szerint, személyes felügyelettel mellet.
Kivánatra angol closet berendezéseket a leg-
előnyösebb fizetési feltételek mellett a leg-
lelküsemertesebb és legmesszebb menő jót-
állás mellett készítünk. A nagyszerű köz-
önség hecses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Ö csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai

jóteknony célokra szánt

30. csász. kir. államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A húzás 1914. július 2-án fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a jóteknonycélu sorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamts-
strasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-távirda-
hivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sors-
jegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.
(Jóteknonycélu sorsjátékok osztálya).

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és T. RSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Kérjünk és fogyasszunk mindenütt

Nagyváradai sört!

mert szín, íz és maláta-tartalom tekintetében a legelső gyárak termékeivel vetekszik és amellet olcsóbb.

Rendeléseket már 10 üvegtől kezdve a városi raktár házhoz szállít. Állandó vevők ingyen jeget kapnak.

Nagyváradai Sörgyár Részv.-Társaság

Gyári telefon 439. Városi raktár (Nagypiacz-tér), telefon 471.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet 12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt. kebelében működő

FILLERES TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrésznek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jellemezhető üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebb-szerű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyonytűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postai-karácypénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

Filléres Takarékos és Segélyszövetkezet

Kevés pénzért sok mindent vásárolhat, és pedig:

női harisnyák, párja 30 fillértől, selyem harisnyáig
férfi zokni " 28 " " zokniig
gyermek harisnya kötött 20 fillértől. Női férfi fehérneműek zsebkendők, ridikülök pénzerszények, ernyők igen olcsó árért. Himzés valódi klóplli csipkék.

Férfi gallér darabja 10 fillér,

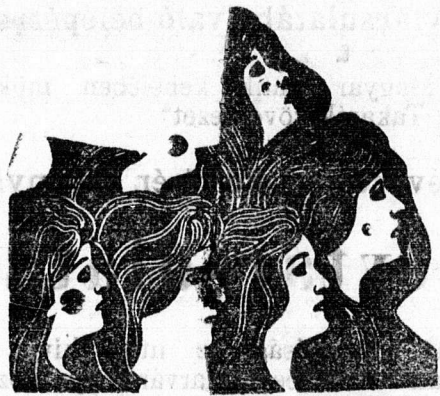
csak míg a készlet tart. Vidéki rendelések utánvétel, viszont eladóknak engedmény, meg nem felelőért a pénzt visszaadjuk.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiacz-tér 1. sz.
(Füchsl-palota)

JOHANN MARIA FARINA

GEGENÜBER DEM RUDOLFSPLATZ.

Ezen cég kiváló gyártmányai az egyedül valódi kölniviz, kölniviz-szappan és puder minden jobb drogeriában, illatszert és gyógytarban kapható.

Ügyeljünk a pontos címre: JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.

Minden hasonlónevű utánzatot utasítsunk vissza.

Főraktár Nagyváradon: **Farkas István** drog. és **Darvas István** Ujvárosi drog. (Sas passage.)

Magyarországi képviselő: Holzer Emil Zoltán, Budapest, VIII.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai híré 41° C. meleg természetes hévvíz.

Javalva van, az ízületek és izmok csúszos bántalmánál, idült és különösen savas ízületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1.60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórifürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.

Javításmentes tetőfedések és falburkolások

Eternit

PALABOL

Csak akkor valódi ha minden lapon az **Eternit** törvényileg védett szövegdjegy nyomában látható.

ETERNIT-MŰVEK
HATSCHEK LAJOS,
BUDAPEST
VI. ANDRÁSSY-UT. 33.
GYÁR: NYERGESÚJFALU

KERJEN
MINTÁT ÉS ÁRJEGYZÉKET.

Elárusítók:

Nagyváradon: Mezei Lajos és Társa,
Rosinger és Társa.
Bihardíószegen: Fischer és Wollner.
Pocsajon: Öhlbaum és Moser.

NAGYVÁRADI KERESKEDELMI CSARNOK.

A nagyváradai felső kereskedelmi iskola, amelynek érettségi bizonyítványa egy éves önkéntes katonai szolgálatra jogosít s amelynek eddig 1124 végzett növendéke elsősorú kereskedői, gyári és pénzügyi cégek, postai, táviró, pénzügyi, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást,

1914. évi szeptember 1-én nyitja meg 27. évfolyamát.

Iskolánkat az 1913—1914. évben 256 rendes és 41 magántanuló látogatta, köztük 54 biharmegyei és 74 más törvényhatóságbeli, akik iskolánk igazgatója, dr Kováts S. János ur által ajánlott uri családoknál nyertek teljes ellátást, sőt némely háznál szakoktatást is.

Az 1914—1915-ik évre a szabályszerű beiratások a következő sorrendben történnek:

1. Folyó évi június hó 29-én, 30-án, jul. 1-én, 2-án és 3-án az alsó osztályba csak a nagyváradai és biharmegyei illetőségű tanulók iratkozhatnak be. **Előjegyzések nem fogadtatnak el, kivéve azokat, akik igazolják, hogy a honvédtanulói iskolába való felvételre jelentkeztek. Az alsó osztályba oly tanulók, akik a középiskolák IV. osztályában javítóvizsgálatra utasítottak, iskolánkban egyáltalában nem vétetnek fel.** Ugyancsak folyó évi jun. 29-én, 30-án, jul. 1-én, 2-án és 3-án a középső és felső osztályokba csak azon tanulók vétetnek fel, akik a mi iskolánkban az alsó, illetőleg a középső osztályokat jó sikerrel végezték.

2. Folyó évi július 4-én és 5-én az alsó és középső osztályba nem nagyváradai vagy biharmegyei tanulók vétetnek fel, de csak azon esetben, ha a helybeli és biharmegyei illetőségűek, illetve a mi iskolánkban végzett tanulók által a szabályszerű létszám betöltve nem lenne.

3. **Idegen tanintézetből iskolánk felső osztályába csak jeles vagy jó rendű tanulók vétetnek fel.**

Figyelmeztetnek a helybeli és biharmegyei, valamint a mi iskolánkban alsó, illetőleg középső osztályokat végzett növendékek, hogy f. évi július 3-ig bezárólag saját érdekükben okvetlenül beiratkozzanak, nehogy aztán feleendő idegenek által a szabályszerű létszám betöltvén, kénytelenek legyenek más tanintézetet felkeresni.

Minden egyéb tudnivalóról „Tájékoztató”-nk ad bő felvilágosítást, amelyet levelezőlapokon nyilvánított kívánságra az igazgató (lakik iskola-épület, Deák Ferenc-utca 3.) azonnal megküld.

Nagyvárad, 1914. június hóban.

Reismann Mór,

kir. tanácsos,
a fentartó testület elnöke.

Dr. Hoványi Géza,

országgyűlési képviselő,
iskolabizottsági elnök.

Ertesítjük t. feleinket, valamint a t. közönséget, hogy a

Bécsi biztosító társaság

biharmegyei főügynökségét átvettük és a biztosító irodát helyiségünkben (Rimanóczy-utca 6. sz.) rendeztük be, hol mindennemű biztosítás u. m.

tűz, jég, betörés, üvegtörés, szállítmány és életbiztosítás

a legelőnyösebb feltételek mellett köthető. Ugyancsak átvettük a

Providentia biztosító társaság

főügynökségét is, melynek minden ágazatát u. m.

baleset, automobil és géptörés elleni és szavatossági biztosításokat

kultiválni fogjuk.

A t. érdeklődő feleknek minden felvilágosítással készséggel szolgálunk (Telefon: 840. szám.)

Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaság.

Belépési felhívás

A Magyar Takarékszövetkezet X. évtársulatába való belépésre.

A Magyar Bank kebelében működő „Magyar Takarékszövetkezet“

1914. év július hó 1-én megnyitja

X. évtársulatát,

melyre az igazgatóság ez uton hívja fel Nagyvárad város és Biharvármegye közönségének figyelmét.

Az új évtársulatba való belépés 3 éven át hetenként fizetendő 20 filléres üzletrészek lejegyzésével történik, melyek tetszésszerűen számban jegyezhetők.

Belépések a Magyar Bank r. t. (Szent László-tér Sas-palota) helyiségében a hivatalos órák alatt bármikor eszközölhetők és egy heti befizetés után mindenki megkapja a nevére kiállított befizetési könyvecskét.

Vidéki befizetések portómentesen postatakarék pénztár utján eszközölhetők.

A szövetkezet célja tagjait apróbb betétek utján való takarékoságra buzdítani, a tagok esetleges hiteligenyit a legjutányosabban kielégíteni és az igénybe vett hitel visszafizetésére könnyű módot nyújtani. A szövetkezeti tagok a teljesített befizetések $\frac{1}{6}$ részét minden kezes nélkül bármikor előnyös kamattétel mellett kölcsön vehetik. A szövetkezeti tagok a befizetett tőkájukat a reális üzleteredmény részesedéssel együtt (minden egy koronás üzletrész után K 11.) megkapják.

A beiratások alkalmával minden 20 filléres üzletrész után 5 fillér beiratási díj fizetendő. Késedelmes befizetéseknel pedig amennyiben a tagok a késedelmet idejekorán pótolják, késedelmi illetéket nem fizetnek.

A Magyar Takarékszövetkezet igazgatósága.